

I

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 1221/2009

z dnia 25 listopada 2009 r.

w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 2 Traktatu stanowi, że do zadań Wspólnoty należy popieranie zrównoważonego rozwoju w całej Wspólnocie.
- (2) W decyzji nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiającej szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego ⁽⁴⁾ określono poprawę współpracy i partnerstwa z przedsiębiorstwami jako strategiczne podejście do osiągnięcia celów środowiskowych. Jednym z istotnych elementów tego podejścia są dobrowolne zobowiązania. W tym kontekście niezbędne jest zachęcanie do szerszego uczestnictwa w systemie ekozarządzania i audytu we

Wspólnocie (EMAS) oraz rozwój inicjatyw mających na celu zachęcenie organizacji do publikowania ścisłych i niezależnie zweryfikowanych sprawozdań dotyczących efektów działalności środowiskowej lub zrównoważonego rozwoju.

- (3) W komunikacie Komisji z dnia 30 kwietnia 2007 r. dotyczącym średniookresowego przeglądu szóstego wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego uznano, że istnieje konieczność poprawy funkcjonowania dobrowolnych instrumentów przeznaczonych dla przemysłu oraz że instrumenty te mają znaczny potencjał, jednak nie zostały w pełni rozwinięte. W komunikacie wzywa się Komisję do zmiany tych instrumentów w celu promowania ich stosowania oraz ograniczenia obciążeń administracyjnych wiążących się z zarządzaniem nimi.
- (4) W komunikacie Komisji z dnia 16 lipca 2008 r. dotyczącym planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej uznano, że EMAS pomaga organizacjom optymalizować ich procesy produkcyjne dzięki zmniejszeniu wpływu na środowisko i bardziej wydajnemu wykorzystaniu zasobów.
- (5) W celu promowania spójnego podejścia w ramach instrumentów prawodawczych opracowywanych na poziomie wspólnotowym w dziedzinie ochrony środowiska Komisja i państwa członkowskie powinny przeanalizować, w jaki sposób rejestracja w EMAS może zostać uwzględniona w rozwoju prawodawstwa lub wykorzystana jako instrument jego egzekwowania. W celu zwiększenia atrakcyjności EMAS dla organizacji Komisja i państwa członkowskie powinny również uwzględnić EMAS w swoich politykach zamówień publicznych oraz, w stosownych przypadkach, powinny określać uczestnictwo w EMAS lub równoważnych systemach zarządzania środowiskowego jako warunek realizacji umów na roboty i usługi.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 25 lutego 2009 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 120 z 28.5.2009, s. 56.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 26 października 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, s. 1.

- (6) Artykuł 15 rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) ⁽¹⁾ przewiduje, że Komisja ma dokonać przeglądu EMAS w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie jego funkcjonowania i przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie propozycje odpowiednich zmian.
- (7) Stosowanie systemów zarządzania środowiskowego, w tym systemu EMAS ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 761/2001, wykazało ich skuteczność w promowaniu poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji. Istnieje jednak potrzeba zwiększenia liczby organizacji uczestniczących w tym systemie, aby poprawa ochrony środowiska przyniosła lepsze wyniki ogólne. W tym celu doświadczenie zdobyte podczas stosowania tego rozporządzenia należy wykorzystać w celu zwiększenia wpływu EMAS na poprawę ogólnych efektów działalności środowiskowej organizacji.
- (8) Należy zachęcać organizacje do dobrowolnego uczestnictwa w EMAS, które może im przynieść wartość dodaną w postaci kontroli regulacyjnej, redukcji kosztów i poprawy wizerunku publicznego, pod warunkiem że będą one w stanie wykazać poprawę efektów swojej działalności środowiskowej.
- (9) EMAS należy udostępnić wszystkim organizacjom we Wspólnocie i poza nią, których działalność ma wpływ na środowisko. EMAS powinien dostarczyć tym organizacjom środków do zarządzania tym wpływem i poprawy ogólnych efektów ich działalności środowiskowej.
- (10) Należy zachęcać organizacje do uczestnictwa w EMAS, a w szczególności małe organizacje. Ich udział należy promować przez ułatwianie dostępu do informacji, do istniejących funduszy pomocowych i instytucji publicznych oraz poprzez ustanowienie lub promowanie środków pomocy technicznej.
- (11) Organizacje, które stosują inne systemy zarządzania środowiskowego i które chcą przenieść się do systemu EMAS, powinny mieć możliwość dokonania tego w jak najprostszym sposobie. Należy wziąć pod uwagę związki z innymi systemami zarządzania środowiskowego.
- (12) Organizacje, których obiekty znajdują się w jednym lub w kilku państwach członkowskich, powinny mieć możliwość rejestracji wszystkich lub kilku takich obiektów w ramach jednego zgłoszenia.
- (13) Należy wzmocnić mechanizm służący ustaleniu, czy dana organizacja spełniła wszystkie mające zastosowanie wymagania prawne dotyczące środowiska, aby zwiększyć wiarygodność EMAS oraz w szczególności umożliwić państwom członkowskim zmniejszenie obciążeń administracyjnych zarejestrowanych organizacji w drodze deregulacji lub ulg regulacyjnych.
- (14) W proces wdrażania EMAS należy zaangażować pracowników organizacji, ponieważ zwiększa to poziom ich satysfakcji z pracy, a także ich wiedzę na temat kwestii związanych ze środowiskiem, którą mogą wykorzystać w pracy i poza nią.
- (15) Logo EMAS powinno stanowić dla organizacji atrakcyjne narzędzie komunikacyjne i marketingowe, podnoszące świadomość kupujących i innych zainteresowanych stron na temat tego systemu. Zasady stosowania logo EMAS należy uprościć poprzez zastosowanie jednego logo, a obowiązujące ograniczenia należy znieść, z wyjątkiem ograniczeń odnoszących się do produktu i opakowania. Należy wykluczyć możliwość mylenia go z oznakowaniem ekologicznym dla produktów.
- (16) Koszty i opłaty związane z rejestracją w EMAS powinny być rozsądne i proporcjonalne do wielkości organizacji oraz nakładu pracy organów właściwych. Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa zawartych w Traktacie należy rozważyć zwolnienie z opłat lub wprowadzenie ulg dla małych organizacji.
- (17) Organizacje powinny opracowywać oraz udostępniać publicznie okresowe deklaracje środowiskowe informujące społeczeństwo i inne zainteresowane strony o spełnieniu przez nie mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska oraz o efektach swojej działalności środowiskowej.
- (18) W celu zapewnienia adekwatności i porównywalności informacji podstawą sprawozdawczości na temat efektów działalności środowiskowej organizacji powinny być ogólne i sektorowe wskaźniki efektywności skoncentrowane na kluczowych obszarach środowiskowych na poziomie procesu i produktu, przy wykorzystaniu odpowiednich punktów odniesienia i skali. Powinno to pomóc organizacjom w porównywaniu zarówno ich własnych efektów działalności środowiskowej w różnych okresach sprawozdawczych, jaki i z efektami działalności środowiskowej innych organizacji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 24.4.2001, s. 1.

- (19) Dokumenty referencyjne zawierające najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego i wskaźniki efektywności środowiskowej dla określonych sektorów należy opracować w drodze wymiany informacji i współpracy państw członkowskich. Dokumenty te powinny pomóc organizacjom w skuteczniejszym skoncentrowaniu się na najważniejszych aspektach środowiskowych danego sektora.
- (20) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu ⁽¹⁾ określono organizację akredytacji na poziomie krajowym i europejskim i ustalono ogólne ramy akredytacji. Niniejsze rozporządzenie powinno stanowić uzupełnienie tych przepisów w zakresie, w jakim jest to niezbędne, z jednoczesnym uwzględnieniem specyfiki EMAS, takiej jak konieczność zapewnienia zainteresowanym stronom – zwłaszcza państwom członkowskim – wysokiego poziomu wiarygodności, a także, w stosownych przypadkach, powinno ustanowić bardziej szczegółowe przepisy. Przepisy dotyczące EMAS powinny służyć zapewnieniu kwalifikacji weryfikatorów środowiskowych oraz stałej ich poprawie poprzez zapewnienie niezależnego i bezstronnego systemu akredytacji lub licencjonowania, szkoleń oraz odpowiedniego nadzoru nad ich działalnością, gwarantując tym samym przejrzystość i wiarygodność organizacji uczestniczących w EMAS.
- (21) W przypadku gdy państwo członkowskie podejmie decyzję o niestosowaniu akredytacji dla EMAS, należy stosować art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.
- (22) Działania promujące i wspierające powinny być podejmowane zarówno przez państwa członkowskie, jak i przez Komisję.
- (23) Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa, zawartych w Traktacie, państwa członkowskie powinny tworzyć zachęty dla zarejestrowanych organizacji, takie jak dostęp do finansowania lub zachęty podatkowe w ramach systemów wspierających efekty działalności środowiskowej przemysłu, pod warunkiem że organizacje będą w stanie wykazać poprawę efektów swojej działalności środowiskowej.
- (24) Państwa członkowskie i Komisja powinny opracowywać i wdrażać środki szczególne mające na celu zwiększenie uczestnictwa organizacji w EMAS, w szczególności wśród małych organizacji.
- (25) Mając na uwadze zapewnienie jednolitego stosowania niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna opracować sektorowe dokumenty referencyjne w dziedzinie objętej niniejszym rozporządzeniem zgodnie z programem priorytetów.
- (26) Niniejsze rozporządzenie powinno zostać zmienione, w stosownym przypadku, w ciągu pięciu lat po jego wejściu w życie, w świetle uzyskanego doświadczenia.
- (27) Niniejsze rozporządzenie zastępuje rozporządzenie (WE) nr 761/2001, które powinno zatem zostać uchylone.
- (28) Ponieważ do niniejszego rozporządzenia włączono użyteczne elementy zalecenia Komisji 2001/680/WE z dnia 7 września 2001 r. w sprawie wytycznych dotyczących wykonania rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) ⁽²⁾ i zalecenia Komisji 2003/532/WE z dnia 10 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych dotyczących wykonania rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) dotyczących wyboru i stosowania wskaźników efektywności środowiskowej ⁽³⁾, zaleceń tych nie należy już stosować, ponieważ zostają one zastąpione niniejszym rozporządzeniem.
- (29) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie utworzenie jednego wiarygodnego systemu i uniknięcie ustanawiania różnych systemów krajowych, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na jego rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (30) Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽⁴⁾.
- (31) W szczególności należy upoważnić Komisję do ustanawiania procedur oceny wzajemnej organów właściwych, opracowywania sektorowych dokumentów referencyjnych, uznawania istniejących systemów zarządzania środowiskowego lub ich części za spełniające odpowiednie wymogi niniejszego rozporządzenia oraz do zmiany załączników I–VIII. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, między innymi poprzez uzupełnienie go nowymi elementami innymi niż istotne, środki te muszą zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.
- (32) Ponieważ zapewnienie ram koniecznych dla prawidłowego funkcjonowania niniejszego rozporządzenia wymaga czasu, państwa członkowskie powinny mieć 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na zmianę procedur stosowanych przez jednostki akredytujące i organy właściwe na mocy odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia. W ciągu tych 12 miesięcy jednostki akredytujące i organy właściwe powinny mieć możliwość dalszego stosowania procedur ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 761/2001,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

⁽²⁾ Dz.U. L 247 z 17.9.2001, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 23.7.2003, s. 19.⁽⁴⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.⁽¹⁾ Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30.

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Cel

Niniejszym ustanawia się system ekzarządzania i audytu we Wspólnocie, zwany dalej „EMAS”, dopuszczający dobrowolny udział organizacji znajdujących się we Wspólnocie lub poza nią.

Celem EMAS, jako ważnego instrumentu planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej, jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji przez ustanowienie i wdrażanie przez organizacje systemów zarządzania środowiskowego, systematyczną, obiektywną i okresową ocenę efektywności takich systemów, dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej, prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami oraz aktywne zaangażowanie pracowników organizacji oraz odpowiednie szkolenia.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „polityka środowiskowa” oznacza ogólne zamiary i kierunek działania organizacji w odniesieniu do efektów jej działalności środowiskowej w kształcie wyrażonym formalnie przez najwyższe kierownictwo, w tym zgodność ze wszystkimi mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska, a także zobowiązanie do ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej. Stwarza ona ramy dla działania oraz wyznaczenia celów i zadań środowiskowych;
- 2) „efekty działalności środowiskowej” oznaczają wymierne wyniki zarządzania przez organizację swoimi aspektami środowiskowymi;
- 3) „zgodność z prawem” oznacza pełne wdrożenie mających zastosowanie wymagań prawnych, w tym warunków zezwoleń, dotyczących środowiska;
- 4) „aspekt środowiskowy” oznacza składnik działalności, produktów lub usług organizacji, który wpływa lub może wpływać na środowisko;
- 5) „znaczący aspekt środowiskowy” oznacza aspekt środowiskowy, którego wpływ na środowisko jest lub może być znaczący;
- 6) „bezpośredni aspekt środowiskowy” oznacza aspekt środowiskowy związany z działalnością, produktami i usługami organizacji, nad którymi sprawuje ona bezpośrednią kontrolę zarządzającą;
- 7) „pośredni aspekt środowiskowy” oznacza aspekt środowiskowy mogący wynikać z relacji organizacji ze stronami trzecimi, na które organizacja może wpływać do pewnego stopnia;
- 8) „wpływ na środowisko” oznacza każdą zmianę w środowisku, niekorzystną lub korzystną, która w całości lub częściowo wynika z działalności organizacji, jej produktów lub usług;
- 9) „przeгляд środowiskowy” oznacza wstępną kompleksową analizę aspektów środowiskowych, wpływu na środowisko i efektów działalności środowiskowej związanych z działalnością, produktami i usługami organizacji;
- 10) „program środowiskowy” oznacza opis działań, obowiązków i środków, podjętych lub zaplanowanych dla osiągnięcia celów i zadań środowiskowych wraz z określeniem terminów ich osiągnięcia;
- 11) „cel środowiskowy” oznacza ogólny cel środowiskowy wynikający z polityki środowiskowej, jaki organizacja wyznacza sobie do osiągnięcia, i który jest, w miarę możliwości, określony ilościowo;
- 12) „zadanie środowiskowe” oznacza szczegółowy wymóg efektywności, wynikający z celów środowiskowych, mający zastosowanie do organizacji lub jej części, który należy określić i spełnić, aby osiągnąć te cele;
- 13) „system zarządzania środowiskowego” oznacza część ogólnego systemu zarządzania, która obejmuje strukturę organizacyjną, czynności planowania, zakres odpowiedzialności, praktyki, procedury, procesy i zasoby służące rozwijaniu, wdrażaniu, osiąganiu, przeglądowi i utrzymaniu polityki środowiskowej oraz zarządzaniu aspektami środowiskowymi;
- 14) „najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego” oznaczają najskuteczniejszy sposób wdrażania systemu zarządzania środowiskowego przez organizacje w danym sektorze, dzięki któremu przy danych warunkach gospodarczych i technicznych można osiągnąć najlepsze efekty działalności środowiskowej;
- 15) „istotna zmiana” oznacza każdą zmianę w funkcjonowaniu, strukturze, administracji, procesach, działaniach, produktach lub usługach organizacji, która wywiera lub może wywierać znaczący wpływ na system zarządzania środowiskowego organizacji, na środowisko lub na zdrowie ludzkie;
- 16) „wewnętrzny audyt środowiskowy” oznacza systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska;
- 17) „audytor” oznacza osobę lub grupę osób należących do personelu organizacji albo osobę fizyczną lub prawną spoza organizacji, działającą w imieniu organizacji, przeprowadzającą w szczególności ocenę stosowanego systemu zarządzania środowiskowego oraz zgodności z polityką środowiskową i programem środowiskowym organizacji, w tym zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska;

- 18) „deklaracja środowiskowa” oznacza wyczerpującą informację udzielaną społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom, dotyczącą następujących elementów funkcjonowania organizacji:
- a) struktury i działalności;
 - b) polityki środowiskowej i systemu zarządzania środowiskowego;
 - c) aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko;
 - d) programu, celów i zadań środowiskowych;
 - e) efektów działalności środowiskowej i zgodności z mającymi zastosowanie obowiązkami prawnymi dotyczącymi środowiska, jak określono w załączniku IV;
- 19) „zaktualizowana deklaracja środowiskowa” oznacza wyczerpujące informacje udzielane społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom, zawierające aktualizacje ostatniej zwalidowanej deklaracji środowiskowej, jedynie w odniesieniu do efektów działalności środowiskowej organizacji oraz zgodności z mającymi zastosowanie obowiązkami prawnymi dotyczącymi środowiska, jak określono w załączniku IV;
- 20) „weryfikator środowiskowy” oznacza:
- a) jednostkę oceniającą zgodność, określoną w rozporządzeniu (WE) nr 765/2008, lub dowolny związek lub grupę takich jednostek, które uzyskały akredytację zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia; lub
 - b) każdą osobę fizyczną lub prawną albo każdy związek lub grupę takich osób, które otrzymały licencję na dokonywanie weryfikacji i walidacji zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia;
- 21) „organizacja” oznacza spółkę, korporację, firmę, przedsiębiorstwo, organ lub instytucję, znajdujące się Wspólnocie lub poza nią, albo część lub kombinację powyższych, posiadające osobowość prawną lub nie, publiczne lub prywatne, mające swoje własne funkcje i administrację;
- 22) „obiekt” oznacza geograficznie wydzielony obszar podlegający kontroli zarządczej organizacji, obejmującej działania, produkty i usługi, w tym całą infrastrukturę, wyposażenie i materiały; obiekt jest najmniejszą jednostką, która ma być uwzględniana do celów rejestracji;
- 23) „klaster” oznacza grupę niezależnych organizacji powiązanych ze sobą ze względu na bliskie położenie geograficzne lub rodzaj działalności gospodarczej, wspólnie wdrażających system zarządzania środowiskowego;
- 24) „weryfikacja” oznacza proces oceny zgodności przeprowadzany przez weryfikatora środowiskowego w celu wykazania, czy przegląd środowiskowy, polityka środowiskowa, system zarządzania środowiskowego i wewnętrzny audyt środowiskowy organizacji oraz jej wdrożenie spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia;
- 25) „walidacja” oznacza potwierdzenie przez weryfikatora środowiskowego, który przeprowadził weryfikację, że informacje i dane zawarte w deklaracji środowiskowej i zaktualizowanej deklaracji środowiskowej organizacji są rzetelne, wiarygodne i prawidłowe oraz że spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia;
- 26) „organy egzekwowania prawa” oznaczają odpowiednie właściwe władze wyznaczone przez państwa członkowskie do wykrywania naruszeń mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska, zapobiegania tym naruszeniom i ich badania oraz, w stosownych przypadkach, do egzekwowania prawa;
- 27) „wskaźnik efektywności środowiskowej” oznacza szczególnie wskaźnik pozwalający na określenie efektów działalności środowiskowej organizacji;
- 28) „małe organizacje” oznaczają:
- a) mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa zdefiniowane w zaleceniu Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw ⁽¹⁾; lub
 - b) władze lokalne zarządzające mniej niż 10 000 mieszkańców lub inne władze publiczne zatrudniające mniej niż 250 osób i dysponujące rocznym budżetem nieprzekraczającym 50 mln EUR lub o rocznym bilansie nieprzekraczającym 43 mln EUR, w tym:
 - (i) organy administracji rządowej lub inne organy administracji publicznej lub publiczne organy doradcze na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym;
 - (ii) osoby fizyczne lub prawne, które na mocy prawa krajowego sprawują publiczne funkcje administracyjne, obejmujące obowiązki, działania lub usługi związane ze środowiskiem; oraz
 - (iii) osoby fizyczne lub prawne sprawujące publiczne obowiązki lub funkcje, lub świadczące publiczne usługi związane ze środowiskiem, podlegające kontroli organu lub osoby, o których mowa w lit. b);
- 29) „rejestracja zbiorowa” oznacza jedną rejestrację wszystkich lub niektórych obiektów organizacji posiadającej obiekty znajdujące się w jednym lub większej liczbie państw członkowskich lub w krajach trzecich;
- 30) „jednostka akredytująca” oznacza krajową jednostkę akredytującą powołaną zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, która odpowiada za akredytację i nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi;

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

31) „jednostka licencjonująca” oznacza jednostkę powołaną zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, która odpowiada za wydawanie licencji weryfikatorom środowiskowym oraz nadzór nad nimi.

ROZDZIAŁ II

REJESTRACJA ORGANIZACJI

Artykuł 3

Określenie organu właściwego

1. Organizacje w danym państwie członkowskim składają wnioski o rejestrację organowi właściwemu w tym państwie członkowskim.

2. Organizacja, która posiada obiekty znajdujące się w jednym lub większej liczbie państw członkowskich lub w krajach trzecich, może złożyć wniosek o jedną rejestrację zbiorową wszystkich lub niektórych z tych obiektów.

Wnioski o jedną rejestrację zbiorową składa się organowi właściwemu w państwie członkowskim, w którym znajduje się siedziba główna organizacji lub centrum zarządzania wyznaczone do celów niniejszego ustępu.

3. Wnioski o rejestrację pochodzące od organizacji spoza Wspólnoty, w tym o rejestrację zbiorową dotyczącą jedynie obiektów znajdujących się poza Wspólnotą, składa się jakiemukolwiek organowi właściwemu w tych państwach członkowskich, które przewidują rejestrację organizacji spoza Wspólnoty zgodnie z art. 11 ust. 1 akapit drugi.

Organizacje te zapewniają, aby weryfikator środowiskowy, który dokona weryfikacji oraz walidacji systemu zarządzania środowiskowego organizacji, posiadał akredytację lub licencję w państwie członkowskim, w którym organizacja składa wniosek o rejestrację.

Artykuł 4

Przygotowanie do rejestracji

1. Organizacje zamierzające zarejestrować się po raz pierwszy:

- a) przeprowadzają przegląd środowiskowy wszystkich aspektów środowiskowych organizacji zgodnie z wymogami określonymi w załączniku I oraz w załączniku II pkt A.3.1;
- b) w świetle wyników przeglądu środowiskowego opracowują i wdrażają system zarządzania środowiskowego obejmujący wszystkie wymogi, o których mowa w załączniku II, oraz uwzględniający najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego dla danego sektora, o których mowa w art. 46 ust. 1 lit. a), o ile są one dostępne;
- c) przeprowadzają audyt wewnętrzny zgodnie z wymogami określonymi w załączniku II pkt A.5.5 oraz w załączniku III;
- d) przygotowują deklarację środowiskową zgodnie z załącznikiem IV. W przypadku gdy dla danego sektora dostępne są sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46, ocena efektów działalności środowiskowej organizacji uwzględnia stosowny dokument.

2. Organizacje mogą skorzystać z pomocy, o której mowa w art. 32, dostępnej w państwie członkowskim, w którym organizacja składa wnioski o rejestrację.

3. Organizacje mające certyfikowany system zarządzania środowiskowego, uznany zgodnie z art. 45 ust. 4, nie są zobowiązane do przeprowadzania tych części, które uznano za równoważne z niniejszym rozporządzeniem.

4. Organizacje przedstawiają dowody rzeczowe lub dokumenty wykazujące, że organizacja spełnia wszystkie mające zastosowanie wymagania prawne dotyczące środowiska.

Organizacje mogą zwrócić się o informacje do właściwego organu egzekwowania prawa lub organów egzekwowania prawa zgodnie z art. 32 lub do weryfikatora środowiskowego.

Organizacje spoza Wspólnoty odnoszą się również do wymagań prawnych dotyczących środowiska, mających zastosowanie do podobnych organizacji w państwach członkowskich, w których zamierzają złożyć wniosek.

W przypadku gdy dla danego sektora dostępne są sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46, ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji przeprowadza się z uwzględnieniem stosownego dokumentu.

5. Wstępny przegląd środowiskowy, system zarządzania środowiskowego, procedura audytu i jej wdrożenie poddawane są weryfikacji przez akredytowanego lub licencjonowanego weryfikatora środowiskowego, a deklaracja środowiskowa zostaje przez tego weryfikatora zwalidowana.

Artykuł 5

Wniosek o rejestrację

1. Wniosek o rejestrację może złożyć każda organizacja spełniająca wymogi określone w art. 4.

2. Wniosek o rejestrację składa się organowi właściwemu, określonemu zgodnie z art. 3; wniosek zawiera:

- a) zwalidowaną deklarację środowiskową w wersji elektronicznej lub w postaci wydrukowanego dokumentu;
- b) deklarację, o której mowa w art. 25 ust. 9, podpisaną przez weryfikatora środowiskowego, który dokonał walidacji deklaracji środowiskowej;
- c) wypełniony formularz zawierający przynajmniej minimalne informacje określone w załączniku VI;
- d) w stosownych przypadkach, dowód uiszczenia mających zastosowanie opłat.

3. Wniosek sporządza się w języku(-ach) urzędowym(-ych) lub jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, w którym organizacja składa wniosek o rejestrację.

ROZDZIAŁ III

OBOWIĄZKI ZAREJESTROWANYCH ORGANIZACJI

Artykuł 6

Odnowienie rejestracji w EMAS

1. Zarejestrowana organizacja przynajmniej co trzy lata:
 - a) poddaje weryfikacji cały system zarządzania środowiskowego i program audytu oraz jego wdrożenie;
 - b) przygotowuje deklarację środowiskową zgodnie z wymogami określonymi w załączniku IV i uzyskuje jej walidację przez weryfikatora środowiskowego;
 - c) przekazuje zwalidowaną deklarację środowiskową organowi właściwemu;
 - d) przekazuje organowi właściwemu wypełniony formularz zawierający przynajmniej minimalne informacje określone w załączniku VI;
 - e) w stosownych przypadkach, uiszcza opłatę za odnowienie rejestracji na rzecz organu właściwego.
2. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 w latach pośrednich zarejestrowana organizacja:
 - a) zgodnie z programem audytu przeprowadza audyt wewnętrzny efektów swojej działalności środowiskowej oraz zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska zgodnie z załącznikiem III;
 - b) przygotowuje zaktualizowaną deklarację środowiskową zgodnie z wymogami określonymi w załączniku IV i uzyskuje jej walidację przez weryfikatora środowiskowego;
 - c) przekazuje zwalidowaną zaktualizowaną deklarację środowiskową organowi właściwemu;
 - d) przekazuje organowi właściwemu wypełniony formularz zawierający przynajmniej minimalne informacje określone w załączniku VI;
 - e) w stosownych przypadkach, uiszcza opłatę za utrzymanie rejestracji na rzecz organu właściwego.
3. Zarejestrowane organizacje udostępniają publicznie swoje deklaracje środowiskowe i zaktualizowane deklaracje środowiskowe w ciągu jednego miesiąca od rejestracji oraz jednego miesiąca po odnowieniu rejestracji.

Zarejestrowane organizacje mogą spełnić ten wymóg poprzez udostępnienie deklaracji środowiskowej i zaktualizowanej deklaracji środowiskowej na wniosek lub poprzez utworzenie linków do stron internetowych, na których możliwy jest dostęp do tych deklaracji.

Zarejestrowane organizacje określają sposób, w jaki zapewniają publiczny dostęp, w formularzach przewidzianych w załączniku VI.

Artykuł 7

Odstępstwo dla małych organizacji

1. Na wniosek małej organizacji organy właściwe przedłużają trzyletni okres, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na nie więcej niż cztery lata, lub roczny okres, o którym mowa w art. 6 ust. 2, na nie więcej niż dwa lata, pod warunkiem że weryfikator środowiskowy, który dokonał weryfikacji organizacji, potwierdza, że zostały spełnione wszystkie następujące warunki:
 - a) nie występują znaczące zagrożenia dla środowiska;
 - b) organizacja nie planuje istotnych zmian, o których mowa w art. 8; oraz
 - c) nie występują znaczące lokalne problemy związane ze środowiskiem, do których organizacja się przyczynia.

Do złożenia wniosku, o którym mowa w akapicie pierwszym, organizacja może wykorzystać formularze przewidziane w załączniku VI.

2. Organ właściwy odrzuca wniosek, jeżeli warunki określone w ust. 1 nie zostały spełnione. Organ właściwy przekazuje organizacji uzasadnienie swojej decyzji.

3. Organizacje korzystające z przedłużenia na nie więcej niż dwa lata, o którym mowa w ust. 1, przekazują zaktualizowaną deklarację środowiskową, która nie została zwalidowana, organowi właściwemu każdego roku, w którym są zwolnione z obowiązku uzyskania walidacji zaktualizowanej deklaracji środowiskowej.

Artykuł 8

Istotne zmiany

1. W przypadku gdy zarejestrowana organizacja planuje wprowadzić istotne zmiany, organizacja przeprowadza przegląd środowiskowy tych zmian, obejmujący ich aspekty środowiskowe i wpływ na środowisko.
2. Po dokonaniu przeglądu środowiskowego zmiany organizacja uaktualnia wstępny przegląd środowiskowy, zmienia politykę środowiskową, program środowiskowy i system zarządzania środowiskowego oraz dokonuje odpowiednich zmian w całej deklaracji środowiskowej oraz jej aktualizacji.
3. Wszystkie dokumenty zmienione i zaktualizowane zgodnie z ust. 2 są weryfikowane i walidowane w terminie sześciu miesięcy.
4. Po walidacji organizacja przedkłada zmiany organowi właściwemu za pomocą formularza przewidzianego w załączniku VI oraz udostępnia je publicznie.

*Artykuł 9***Wewnętrzny audyt środowiskowy**

1. Zarejestrowana organizacja ustanawia program audytów zapewniający, aby w danym okresie, nieprzekraczającym trzech lat lub czterech lat – jeżeli zastosowanie ma odstępstwo przewidziane w art. 7 – cała działalność organizacji podlegała wewnętrznemu audytowi środowiskowemu zgodnie z wymogami określonymi w załączniku III.
2. Audyt przeprowadzają audytorzy posiadający – indywidualnie lub zbiorowo – kwalifikacje niezbędne do przeprowadzenia tych zadań oraz niezależność od działalności, które audytują, wystarczającą do przeprowadzenia obiektywnej oceny.
3. Program audytowania środowiskowego organizacji określa cele każdego audytu lub cyklu audytów, w tym częstotliwość audytu dla każdego działania.
4. Na zakończenie każdego audytu i cyklu audytów audytorzy przygotowują pisemny raport z audytu.
5. Audytor przekazuje organizacji ustalenia i wnioski z audytu.
6. Po zakończeniu procesu audytu organizacja przygotowuje i wdraża odpowiedni plan działania.
7. Organizacja stosuje odpowiednie mechanizmy dla zapewnienia należytego uwzględnienia wyników audytu.

*Artykuł 10***Stosowanie logo EMAS**

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 35 ust. 2 logo EMAS określone w załączniku V może być stosowane jedynie przez zarejestrowane organizacje i tylko w okresie ważności ich rejestracji.

Logo opatrzone jest zawsze numerem rejestracyjnym organizacji.

2. Logo EMAS stosuje się wyłącznie zgodnie ze specyfikacjami technicznymi określonymi w załączniku V.
3. W przypadku gdy organizacja zadecyduje, zgodnie z art. 3 ust. 2, że nie wszystkie jej obiekty zostaną objęte rejestracją zbiorową, zapewnia ona w swoich kontaktach ze społeczeństwem oraz przy stosowaniu logo EMAS wyraźne wskazanie, które obiekty zostały objęte rejestracją.

4. Logo EMAS nie stosuje się:
 - a) na produktach lub ich opakowaniach; lub
 - b) w połączeniu z twierdzeniami porównawczymi dotyczącymi innych działań i usług lub w sposób, który mógłby doprowadzić do pomylenia z oznakowaniem ekologicznym dla produktów.
5. Każda informacja dotycząca środowiska, opublikowana przez zarejestrowaną organizację może być opatrzona logo EMAS, pod warunkiem że taka informacja zawiera odesłanie do najnowszej deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej organizacji, z której została ona zaczerpnięta, oraz jeżeli weryfikator środowiskowy dokona walidacji, z której wynika, że jest ona:
 - a) dokładna;
 - b) uzasadniona i możliwa do sprawdzenia;
 - c) właściwa i stosowana w odpowiednim kontekście lub okolicznościach;
 - d) reprezentatywna dla ogólnych efektów działalności środowiskowej organizacji;
 - e) o niskim prawdopodobieństwie błędnej interpretacji; oraz
 - f) znacząca w odniesieniu do ogólnego wpływu na środowisko.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ORGANÓW WŁAŚCIWYCH*Artykuł 11***Wyznaczenie i rola organów właściwych**

1. Państwa członkowskie wyznaczają organy właściwe odpowiedzialne za rejestrację organizacji znajdujących się we Wspólnocie zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że wyznaczone przez nie organy właściwe zajmują się rejestracją organizacji znajdujących się poza Wspólnotą zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i są za tę rejestrację odpowiedzialne.

Organ właściwy kontroluje wpisywanie organizacji do rejestru i ich utrzymywanie w rejestrze, w tym zawieszanie rejestracji i usuwanie z rejestru.

2. Organami właściwymi mogą być organy krajowe, regionalne lub lokalne.
3. Skład organu właściwego gwarantuje jego niezależność i bezstronność.
4. Organ właściwy posiada odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe dla właściwego wykonania swoich zadań.

5. Organy właściwe stosują przepisy niniejszego rozporządzenia w sposób spójny i uczestniczą w regularnej ocenie wzajemnej określonej w art. 17.

Artykuł 12

Obowiązki dotyczące procesu rejestracji

1. Organy właściwe ustanawiają procedury rejestracji organizacji. W szczególności ustanawiają one zasady dotyczące:

- a) uwzględniania uwag przekazanych przez zainteresowane strony, w tym jednostki akredytujące, jednostki licencjonujące, właściwe organy egzekwowania prawa oraz organy przedstawicielskie organizacji, dotyczących organizacji ubiegających się o rejestrację lub już zarejestrowanych;
- b) odmowy rejestracji, jej zawieszenia lub usunięcia organizacji z rejestru; oraz
- c) rozpatrywania odwołań i skarg dotyczących swoich decyzji.

2. Organy właściwe ustanawiają i prowadzą rejestr organizacji zarejestrowanych w ich państwach członkowskich, zawierający informacje o sposobie dostępu do deklaracji środowiskowej tych organizacji lub ich zaktualizowanej deklaracji środowiskowej, a w przypadku zmian co miesiąc aktualizują rejestr.

Rejestr jest publicznie dostępny na stronie internetowej.

3. Organy właściwe co miesiąc informują Komisję – bezpośrednio lub za pośrednictwem organów krajowych, zgodnie z decyzją danego państwa członkowskiego – o zmianach dokonanych w rejestrze, o którym mowa w ust. 2.

Artykuł 13

Rejestracja organizacji

1. Organy właściwe rozpatrują wnioski o rejestrację organizacji zgodnie z procedurami ustanowionymi w tym celu.

2. W przypadku gdy organizacja składa wniosek o rejestrację, organ właściwy dokonuje rejestracji tej organizacji i nadaje jej numer rejestracyjny, jeżeli spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

- a) organ właściwy otrzymał wniosek o rejestrację zawierający wszystkie dokumenty, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. a)–d);
- b) organ właściwy sprawdził, że weryfikacja i walidacja zostały dokonane zgodnie z art. 25, 26 i 27;
- c) organ właściwy upewnił się, na podstawie otrzymanych dowodów rzeczowych, na przykład pisemnego raportu otrzymanego od właściwego organu egzekwowania prawa, że brak jest dowodów na naruszenie mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska;

d) zainteresowane strony nie złożyły stosownych skarg lub skargi zostały wyjaśnione pozytywnie;

e) organ właściwy upewnił się, na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja spełnia wszystkie wymogi niniejszego rozporządzenia; oraz

f) organ właściwy otrzymał, w stosownych przypadkach, opłatę rejestracyjną.

3. Organy właściwe informują organizację o dokonaniu jej rejestracji oraz dostarczają organizacji jej numer rejestracyjny i logo EMAS.

4. Jeżeli organ właściwy stwierdzi, że organizacja, która ubiega się o rejestrację, nie spełnia wymogów określonych w ust. 2, odmawia rejestracji tej organizacji i przekazuje jej uzasadnienie tej decyzji.

5. Jeżeli organ właściwy otrzyma od jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej pisemny raport z nadzoru, dostarczający dowodów na to, że czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób wystarczająco odpowiedni, aby zapewnić, że organizacja składająca wniosek spełnia wymogi niniejszego rozporządzenia, odmawia on rejestracji tej organizacji. Organ właściwy wzywa organizację do przedłożenia nowego wniosku rejestracyjnego.

6. Organ właściwy konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z organizacją, w celu uzyskania dowodów niezbędnych do podjęcia decyzji o odmowie rejestracji organizacji.

Artykuł 14

Odnowienie rejestracji organizacji

1. Organ właściwy odnawia rejestrację organizacji, o ile spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

- a) organ właściwy otrzymał zwalidowaną deklarację środowiskową, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. c), zwalidowaną zaktualizowaną deklarację środowiskową, o której mowa w art. 6 ust. 2 lit. c) lub niezwalidowaną zaktualizowaną deklarację środowiskową, o której mowa w art. 7 ust. 3;
- b) organ właściwy otrzymał wypełniony formularz, który zawiera co najmniej minimalne informacje określone w załączniku VI, o czym mowa w art. 6 ust. 1 lit. d) i w art. 6 ust. 2 lit. d);
- c) organ właściwy nie posiada żadnych dowodów, że weryfikacja i walidacja nie zostały dokonane zgodnie z art. 25, 26 i 27;
- d) organ właściwy nie posiada żadnych dowodów na niespełnianie przez organizację mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska;

- e) zainteresowane strony nie złożyły odpowiednich skarg lub skargi zostały wyjaśnione pozytywnie;
 - f) organ właściwy upewnił się, na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja spełnia wszystkie wymogi niniejszego rozporządzenia; oraz
 - g) organ właściwy otrzymał, w stosownych przypadkach, opłatę za odnowienie rejestracji.
2. Organ właściwy informuje organizację o odnowieniu jej rejestracji.

Artykuł 15

Zawieszenie rejestracji lub usunięcie organizacji z rejestru

1. W przypadku gdy organ właściwy jest zdania, że zarejestrowana organizacja nie przestrzega przepisów niniejszego rozporządzenia, umożliwia jej przedstawienie swojego stanowiska w tej kwestii. Jeżeli organizacja nie przedstawi zadowalającej odpowiedzi, jej rejestracja zostaje zawieszona lub organizacja zostaje usunięta z rejestru.
2. W przypadku gdy organ właściwy otrzymał od jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej pisemny raport z nadzoru, dostarczający dowodów na to, że czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób wystarczająco odpowiedni, aby zapewnić spełnianie przez organizację zarejestrowaną wymogów niniejszego rozporządzenia, rejestracja zostaje zawieszona.
3. Zarejestrowana organizacja zostaje, w zależności od przypadku, objęta zawieszeniem rejestracji lub usunięta z rejestru, jeżeli w terminie dwóch miesięcy od chwili zaistnienia takiego obowiązku nie przedłoży organowi właściwemu któregokolwiek z poniższych:
- a) zwalidowanej deklaracji środowiskowej, zaktualizowanej deklaracji środowiskowej lub podpisanej deklaracji, o której mowa w art. 25 ust. 9;
 - b) formularza zawierającego co najmniej minimalne informacje określone w załączniku VI od organizacji.
4. Jeżeli organ właściwy został za pomocą pisemnego raportu poinformowany przez właściwe organy egzekwowania prawa o naruszeniu przez organizację jakichkolwiek mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska, w zależności od przypadku, zawiesza lub usuwa z rejestru wpis tej organizacji.
5. Podejmując decyzję o zawieszeniu rejestracji lub usunięciu organizacji z rejestru, organ właściwy bierze pod uwagę co najmniej:
- a) skutki dla środowiska spowodowane niespełnianiem przez organizację wymogów niniejszego rozporządzenia;
 - b) możliwość przewidzenia, że organizacja nie spełni wymogów niniejszego rozporządzenia, lub okoliczności do tego prowadzące;
 - c) wcześniejsze przypadki niespełnienia przez organizację wymogów niniejszego rozporządzenia; oraz
 - d) szczególną sytuację danej organizacji.

6. Organ właściwy konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z organizacją, w celu uzyskania dowodów niezbędnych do podjęcia swojej decyzji o zawieszeniu rejestracji lub usunięciu organizacji z rejestru.

7. W przypadku gdy organ właściwy otrzymał dowody z innego źródła niż pisemny raport z nadzoru przedstawiony przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą, wskazującą na to, że czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób wystarczająco odpowiedni, aby zapewnić spełnianie przez organizację wymogów niniejszego rozporządzenia, organ właściwy przeprowadza konsultację z jednostką akredytującą lub jednostką licencjonującą, nadzorującą weryfikatora środowiskowego.

8. Organ właściwy uzasadnia wszystkie podjęte środki.

9. Organ właściwy przedkłada organizacji stosowne informacje dotyczące konsultacji z zainteresowanymi stronami.

10. Zawieszenie rejestracji organizacji zostaje cofnięte, jeżeli organ właściwy otrzymał zadowalające informacje potwierdzające spełnianie przez organizację wymogów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 16

Forum organów właściwych

1. Forum organów właściwych ze wszystkich państw członkowskich, zwane dalej „forum organów właściwych”, powoływane jest przez organy właściwe i zbiera się przynajmniej raz do roku w obecności przedstawiciela Komisji.

Forum organów właściwych przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

2. W forum organów właściwych uczestniczą organy właściwe każdego państwa członkowskiego. W przypadku gdy w danym państwie członkowskim istnieje kilka organów właściwych, podejmuje się odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby wszystkie te organy były informowane o działalności forum organów właściwych.

3. Forum organów właściwych opracowuje wytyczne w celu zapewnienia spójności procedur dotyczących rejestracji organizacji zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, w tym również procedur dotyczących odnowienia rejestracji i jej zawieszenia oraz usunięcia organizacji z rejestru, zarówno we Wspólnocie, jak i poza nią.

Forum organów właściwych przekazuje Komisji dokumenty zawierające wytyczne oraz dokumenty dotyczące oceny wzajemnej.

4. Dokumenty zawierające wytyczne dotyczące procedur harmonizacyjnych zatwierdzonych przez forum organów właściwych proponowane są odpowiednio przez Komisję do przyjęcia zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 49 ust. 3.

Dokumenty te są publicznie dostępne.

Artykuł 17

Ocena wzajemna organów właściwych

1. Forum organów właściwych organizuje ocenę wzajemną w celu określenia zgodności systemu rejestracji każdego organu właściwego z niniejszym rozporządzeniem oraz w celu opracowania zharmonizowanego podejścia w odniesieniu do stosowania zasad dotyczących rejestracji.

2. Ocena wzajemna przeprowadzana jest regularnie i co najmniej raz na cztery lata, i obejmuje ocenę zasad i procedur określonych w art. 12, 13 i 15. W ocenie wzajemnej biorą udział wszystkie organy właściwe.

3. Komisja ustanawia procedury przeprowadzania oceny wzajemnej, w tym odpowiednie procedury odwoławcze od decyzji podjętych w wyniku oceny wzajemnej.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 49 ust. 3.

4. Procedury, o których mowa w ust. 3, ustanawia się przed przeprowadzeniem pierwszej oceny wzajemnej.

5. Forum organów właściwych regularnie przekazuje Komisji oraz komitetowi ustanowionemu na mocy art. 49 ust. 1 raport z oceny wzajemnej.

Raport jest udostępniany publicznie po zatwierdzeniu przez forum organów właściwych oraz komitet, o którym mowa w akapicie pierwszym.

ROZDZIAŁ V

WERYFIKATORZY ŚRODOWISKOWI

Artykuł 18

Zadania weryfikatorów środowiskowych

1. Weryfikatorzy środowiskowi oceniają, czy przegląd środowiskowy, polityka środowiskowa, system zarządzania, procedury audytu organizacji oraz ich wdrażanie spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.

2. Weryfikatorzy środowiskowi weryfikują:

- a) spełnienie przez organizację wszystkich wymogów niniejszego rozporządzenia dotyczących wstępnego przeglądu środowiskowego, systemu zarządzania środowiskowego, audytu środowiskowego i jego wyników oraz deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej;
- b) spełnienie przez organizację mających zastosowanie wspólnotowych, krajowych, regionalnych i lokalnych wymagań prawnych dotyczących środowiska;

c) ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej organizacji; oraz

d) rzetelność, wiarygodność i prawidłowość danych i informacji zawartych w następujących dokumentach:

(i) deklaracji środowiskowej;

(ii) zaktualizowanej deklaracji środowiskowej;

(iii) wszelkich informacjach dotyczących środowiska, które mają zostać zwalidowane.

3. Weryfikatorzy środowiskowi weryfikują w szczególności prawidłowość wstępnego przeglądu środowiskowego lub audytu lub innych procedur prowadzonych przez organizację, unikając niepotrzebnego powtarzania tych procedur.

4. Weryfikatorzy środowiskowi weryfikują rzetelność wyników audytu wewnętrznego. W stosownych przypadkach wykorzystują do tego celu kontrole wyrwykowe.

5. W czasie weryfikacji stopnia przygotowania organizacji do rejestracji weryfikator środowiskowy sprawdza, czy organizacja spełnia przynajmniej poniższe wymogi:

a) istnieje w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymogami załącznika II;

b) istnieje w pełni zaplanowany program audytu, który rozpoczęto zgodnie z wymogami załącznika III, w taki sposób, że objęto nim przynajmniej najbardziej znaczące wpływy na środowisko;

c) ukończono przegląd systemu zarządzania, o którym mowa w części A załącznika II; oraz

d) przygotowano deklarację środowiskową zgodnie z wymogami załącznika IV oraz uwzględniono sektorowe dokumenty referencyjne, jeżeli były one dostępne.

6. Do celów weryfikacji przeprowadzanej w celu odnowienia rejestracji, o której mowa w art. 6 ust. 1, weryfikator środowiskowy sprawdza, czy organizacja spełnia poniższe wymogi:

a) organizacja posiada w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymogami załącznika II;

b) organizacja posiada w pełni funkcjonujący zaplanowany program audytu, którego przynajmniej jeden cykl audytu został zakończony zgodnie z wymogami załącznika III;

c) organizacja zakończyła jeden przegląd systemu zarządzania; oraz

d) organizacja przygotowała deklarację środowiskową zgodnie z wymogami załącznika IV oraz uwzględniono sektorowe dokumenty referencyjne, jeżeli były one dostępne.

7. Do celów weryfikacji przeprowadzanej w celu odnowienia rejestracji, o której mowa w art. 6 ust. 2, weryfikator środowiskowy sprawdza, czy organizacja spełnia przynajmniej poniższe wymogi:

- a) przeprowadziła audyt wewnętrzny w odniesieniu do efektów działalności środowiskowej oraz spełnienia mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska zgodnie z wymogami załącznika III;
- b) wykazuje ciągłą zgodność z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska oraz ciągłą poprawę efektów swojej działalności środowiskowej; oraz
- c) przygotowała zaktualizowaną deklarację środowiskową zgodnie z wymogami załącznika IV oraz uwzględniła sektorowe dokumenty referencyjne, jeżeli były one dostępne.

Artykuł 19

Częstotliwość weryfikacji

1. Weryfikator środowiskowy, w porozumieniu z organizacją, opracowuje zapewniający weryfikację wszystkich elementów wymaganych do rejestracji i odnowienia rejestracji, o których mowa w art. 4, 5 i 6.

2. W odstępach czasu nieprzekraczających 12 miesięcy weryfikator środowiskowy waliduje wszelkie uaktualnione informacje zawarte w deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej.

W stosownych przypadkach zastosowanie ma odstępstwo przewidziane w art. 7.

Artykuł 20

Wymogi dotyczące weryfikatorów środowiskowych

1. W celu uzyskania akredytacji lub licencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem kandydat na weryfikatora środowiskowego składa wnioski do jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej, w której ubiega się o akredytację lub licencję.

Wniosek określa zakres akredytacji lub licencji przez odniesienie do klasyfikacji działalności gospodarczych określonej w rozporządzeniu (WE) nr 1893/2006 ⁽¹⁾.

2. Weryfikator środowiskowy przedkłada jednostce akredytującej lub jednostce licencjonującej odpowiednie dowody swoich kompetencji – w tym wiedzy, stosownego doświadczenia oraz umiejętności technicznych stosownych dla zakresu akredytacji lub licencji, o którą się ubiega – w następujących dziedzinach:

- a) niniejszego rozporządzenia;

- b) ogólnego funkcjonowania systemów zarządzania środowiskowego;
- c) stosownych sektorowych dokumentów referencyjnych wydanych przez Komisję na mocy art. 46, dotyczących stosowania niniejszego rozporządzenia;
- d) wymogów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych stosownych dla rodzaju działalności poddawanej weryfikacji i walidacji;
- e) aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko, w tym w odniesieniu do środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju;
- f) aspektów technicznych – związanych z problemami środowiskowymi – rodzaju działalności poddawanej weryfikacji i zatwierdzaniu;
- g) ogólnych zasad prowadzenia działalności poddawanej weryfikacji i zatwierdzaniu w celu oceny adekwatności systemu zarządzania, w związku z oddziaływaniem organizacji i jej produktów, usług i działalności na środowisko, w tym przynajmniej:
 - (i) technologii stosowanych przez organizację;
 - (ii) terminologii i narzędzi wykorzystywanych w prowadzeniu działalności;
 - (iii) czynności operacyjnych i charakterystyki ich oddziaływania na środowisko;
 - (iv) metod oceny znaczących aspektów środowiskowych;
 - (v) kontroli zanieczyszczenia i technologii nadzorowania i ograniczania wpływów;
- h) wymogów i metod dotyczących audytu środowiskowego, w tym umiejętności przeprowadzania skutecznych audytów weryfikujących system zarządzania środowiskowego, identyfikacji stosownych ustaleń i wniosków z audytu, przygotowania i przedstawienia raportów z audytu w formie pisemnej i ustnej w celu sporządzenia przejrzystej dokumentacji audytu weryfikującego;
 - i) audytu informacji, deklaracji środowiskowej i zaktualizowanej deklaracji środowiskowej w odniesieniu do zarządzania danymi, ich przechowywania i przetwarzania oraz przedstawiania ich w formie pisemnej i graficznej w celu wykrycia ewentualnych błędnych danych, a także stosowania założeń i oszacowań;
 - j) wymiaru środowiskowego produktów i usług, w tym aspektów środowiskowych i efektów działalności środowiskowej podczas ich wykorzystania i w późniejszym okresie, oraz integralności danych dostarczonych do celów podejmowania decyzji związanych ze środowiskiem.

3. Weryfikator środowiskowy ma obowiązek wykazywania stałego rozwoju zawodowego w zakresie kompetencji określonych w ust. 2 oraz utrzymywania takiego rozwoju; rozwój ten podlega ocenie przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 (Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).

4. Weryfikator środowiskowy musi być zewnętrzną stroną trzecią, musi być niezależny, w szczególności od audytora lub konsultanta organizacji, oraz wykonywać swoje zadania w sposób bezstronny i obiektywny.

5. Weryfikator środowiskowy zapewnia swoją niezależność od nacisków komercyjnych, finansowych lub innych, które mogłyby mieć wpływ na jego osąd lub podważyć zaufanie do niezależności jego opinii i uczciwości w związku z prowadzoną weryfikacją. Weryfikator środowiskowy zapewnia przestrzeganie wszelkich przepisów mających zastosowanie w tej kwestii.

6. Aby spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia w zakresie weryfikacji i walidacji, weryfikator środowiskowy dysponuje udokumentowanymi metodami i procedurami obejmującymi również mechanizmy kontroli jakości i przepisy dotyczące poufności.

7. W przypadku gdy weryfikatorem środowiskowym jest organizacja, posiada ona schemat organizacyjny pokazujący strukturę i zakres obowiązków w ramach organizacji oraz oświadczenie o jej statusie prawnym, własnościowym oraz źródłach finansowania.

Schemat organizacyjny udostępniany jest na wniosek.

8. Zgodność z tymi wymogami zapewnia się przez ocenę przeprowadzaną przed wydaniem akredytacji lub licencji oraz przez nadzór sprawowany przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą.

Artykuł 21

Dodatkowe wymogi dotyczące weryfikatorów środowiskowych będących osobami fizycznymi i indywidualnie przeprowadzających czynności weryfikacyjne i walidacyjne

Weryfikatorzy środowiskowi, będący osobami fizycznymi i indywidualnie dokonujący weryfikacji i walidacji, poza spełnieniem wymogów określonych w art. 20, posiadają:

- a) wszystkie kompetencje niezbędne do dokonywania weryfikacji i walidacji w dziedzinach, w których są licencjonowani;
- b) ograniczony zakres licencji zależny od ich indywidualnych kompetencji.

Artykuł 22

Dodatkowe wymogi dla weryfikatorów środowiskowych działających w państwach trzecich

1. W przypadku gdy weryfikator środowiskowy zamierza przeprowadzać czynności weryfikacyjne i walidacyjne w państwach trzecich, ubiega się o akredytację lub licencję w odniesieniu do określonych państw trzecich.

2. W celu uzyskania akredytacji lub licencji w odniesieniu do państwa trzeciego weryfikator środowiskowy spełnia, poza wymogami określonymi w art. 20 i 21, następujące wymogi:

- a) znajomość i zrozumienie wymagań ustawowych, wykonawczych i administracyjnych w dziedzinie środowiska, obowiązujących w państwie trzecim, w odniesieniu do którego weryfikator ubiega się o akredytację lub licencję;

- b) znajomość i zrozumienie języka urzędowego państwa trzeciego, w odniesieniu do którego weryfikator ubiega się o akredytację lub licencję.

3. Wymogi określone w ust. 2 uznaje się za spełnione, w przypadku gdy weryfikator środowiskowy wykaże istnienie stosunku umownego między nim a wykwalifikowaną osobą lub organizacją spełniającą te wymogi.

Taka osoba lub organizacja muszą być niezależne od organizacji, która ma być weryfikowana.

Artykuł 23

Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi

1. Nadzór nad czynnościami weryfikacyjnymi i walidacyjnymi przeprowadzanymi przez weryfikatora środowiskowego:

- a) w państwie członkowskim, w którym posiada on akredytację lub licencję sprawowany jest przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą, która udzieliła mu akredytacji lub licencji;
- b) w państwie trzecim sprawowany jest przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą, która udzieliła weryfikatorowi środowiskowemu akredytacji lub licencji w odniesieniu do tych czynności;
- c) w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym udzielono akredytacji lub wydano licencję, sprawowany jest przez jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą państwa członkowskiego, w którym ma miejsce weryfikacja.

2. Weryfikator środowiskowy powiadamia jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą, odpowiedzialną za nadzór nad nim, o szczegółach swojej akredytacji lub licencji oraz o dacie i miejscu przeprowadzenia weryfikacji przynajmniej cztery tygodnie przed każdą weryfikacją w państwie członkowskim.

3. Weryfikator środowiskowy niezwłocznie informuje jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą o wszelkich zmianach mających znaczenie dla akredytacji lub licencji albo ich zakresu.

4. Jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca podejmuje działania, w regularnych odstępach czasu nieprzekraczających 24 miesięcy, w celu zapewnienia, aby weryfikator nadal spełniał wymogi akredytacyjne lub licencyjne oraz w celu monitorowania jakości przeprowadzanych czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych.

5. Nadzór może obejmować audyty biura, nadzór na miejscu w organizacjach, kwestionariusze, przegląd deklaracji środowiskowych lub zaktualizowanych deklaracji środowiskowych zwalidowanych przez weryfikatorów środowiskowych oraz przegląd raportów z weryfikacji.

Nadzór jest proporcjonalny do działań podejmowanych przez weryfikatora środowiskowego.

6. Organizacje muszą umożliwić jednostkom akredytującym lub jednostkom licencjonującym prowadzenie nadzoru nad weryfikatorem środowiskowym podczas procesu weryfikacji i walidacji.

7. Wszelkie decyzje jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej o cofnięciu lub zawieszeniu akredytacji lub licencji albo ograniczeniu jej zakresu podejmuje się wyłącznie po uprzednim umożliwieniu weryfikatorowi środowiskowemu wypowiedzenia się.

8. Jeżeli nadzorująca jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca jest zdania, że jakość pracy wykonanej przez weryfikatora środowiskowego nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia, pisemny raport z nadzoru zostaje przekazany zainteresowanemu weryfikatorowi środowiskowemu oraz organowi właściwemu, do którego dana organizacja zamierza złożyć wniosek o rejestrację lub który dokonał rejestracji danej organizacji.

W przypadku dalszego sporu raport z nadzoru zostaje przekazany forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących, o którym mowa w art. 30.

Artykuł 24

Dodatkowe wymogi dotyczące nadzoru nad weryfikatorami środowiskowymi przeprowadzającymi czynności w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym wydano akredytację lub licencję

1. Weryfikator środowiskowy akredytowany lub licencjonowany w jednym państwie członkowskim, co najmniej cztery tygodnie przed przystąpieniem do czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych w innym państwie członkowskim, zgłasza jednostce akredytującej lub jednostce licencjonującej tego państwa członkowskiego następujące informacje:

- a) szczegóły dotyczące swojej akredytacji lub licencji, kompetencji, w szczególności znajomości wymagań prawnych dotyczących środowiska i języka urzędowego tego innego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, składu zespołu;
- b) datę i miejsce weryfikacji i walidacji;
- c) adres i dane kontaktowe organizacji.

Powiadomienie takie przekazywane jest przed każdą czynnością weryfikacyjną i walidacyjną.

2. Jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca może zażądać od weryfikatora wyjaśnień dotyczących znajomości niezbędnych mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska.

3. Jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca może wprowadzić warunki inne niż te, o których mowa w ust. 1, wyłącznie w przypadku gdy nie ograniczają one prawa weryfikatora środowiskowego do świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym przyznano akredytację lub licencję.

4. Jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca nie może wykorzystywać procedury, o której mowa w ust. 1, w celu opóźnienia

przybycia weryfikatora środowiskowego. W przypadku gdy jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca nie jest w stanie wykonać swoich zadań zgodnie z ust. 2 i 3 przed datą weryfikacji i walidacji zgłoszoną przez weryfikatora zgodnie z ust. 1 lit. b), przedstawia ona weryfikatorowi stosowne uzasadnienie.

5. Jednostki akredytujące lub jednostki licencjonujące nie ponoszą dyskryminacyjnych opłat za powiadomienie i nadzór.

6. W przypadku gdy nadzorująca jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca jest zdania, że jakość pracy wykonanej przez weryfikatora środowiskowego nie spełnia wymogów niniejszego rozporządzenia, pisemny raport z nadzoru zostaje przekazany zainteresowanemu weryfikatorowi środowiskowemu, jednostce akredytującej lub jednostce licencjonującej, która udzieliła mu akredytacji lub licencji, oraz organowi właściwemu, do którego dana organizacja zamierza złożyć wniosek o rejestrację lub który dokonał rejestracji danej organizacji. W przypadku dalszego sporu raport z nadzoru zostaje przekazany forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących, o którym mowa w art. 30.

Artykuł 25

Warunki przeprowadzania weryfikacji i walidacji

1. Weryfikator środowiskowy prowadzi czynności objęte zakresem swojej akredytacji lub licencji na podstawie pisemnej umowy z organizacją.

Umowa ta:

- a) określa zakres czynności;
- b) określa warunki mające na celu umożliwienie weryfikatorowi środowiskowemu niezależne i profesjonalne działanie; oraz
- c) zobowiązuje organizację do zapewnienia niezbędnej współpracy.

2. Weryfikator środowiskowy zapewnia jednoznaczne określenie wszystkich elementów organizacji oraz ich zgodność z rzeczywistym podziałem czynności.

Deklaracja środowiskowa w przejrzysty sposób wskazuje poszczególne części organizacji podlegające weryfikacji lub walidacji.

3. Weryfikator środowiskowy przeprowadza ocenę elementów określonych w art. 18.

4. W ramach czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych weryfikator środowiskowy dokonuje analizy dokumentacji, wizytuje organizację, prowadzi weryfikacyjne sprawdzenia oraz rozmowy z personelem.

5. Przed przeprowadzeniem przez weryfikatora środowiskowego inspekcji w organizacji organizacja dostarcza mu podstawowe informacje na swój temat i na temat prowadzonej działalności, polityki środowiskowej, programu środowiskowego, a także opis systemu zarządzania środowiskowego stosowanego w organizacji, szczegóły dotyczące przeprowadzonego przeglądu środowiskowego lub audytu, raport z tego przeglądu lub audytu, informacje o wszelkich działaniach naprawczych podjętych w ich wyniku oraz projekt deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej.

6. Weryfikator środowiskowy sporządza pisemny raport z wyniku weryfikacji przeznaczone dla organizacji, przedstawiający:

- a) wszystkie zagadnienia mające związek z czynnościami przeprowadzonymi przez weryfikatora środowiskowego;
- b) opis zgodności ze wszystkimi wymogami niniejszego rozporządzenia, łącznie z dowodami, wynikami i wnioskami;
- c) porównanie osiągnięć i zadań z wcześniejszymi deklaracjami środowiskowymi, oceną efektów działalności środowiskowej oraz oceną ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji;
- d) w stosownych przypadkach, wady techniczne przeglądu środowiskowego, metod prowadzenia audytu, systemu zarządzania środowiskowego lub wszelkich innych stosownych procesów.

7. W przypadku braku zgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia raport zawiera ponadto:

- a) ustalenia i wnioski dotyczące braku zgodności ze strony organizacji oraz dowody będące ich podstawą;
- b) kwestie sporne dotyczące projektu deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej, wraz ze szczegółami dotyczącymi zmian lub uzupełnień, jakie powinny być wprowadzone do deklaracji środowiskowej lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej.

8. Po przeprowadzeniu weryfikacji weryfikator środowiskowy waliduje deklarację środowiskową organizacji lub zaktualizowaną deklarację środowiskową oraz potwierdza, że spełnia ona wymogi niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że:

- a) informacje i dane zawarte w deklaracji środowiskowej organizacji lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej są rzetelne i prawidłowe oraz spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia; oraz
- b) nie ma dowodów na to, że organizacja nie spełnia mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska.

9. Po walidacji weryfikator środowiskowy wydaje podpisane oświadczenie, o którym mowa w załączniku VII, stwierdzające, że weryfikacji i walidacji dokonano zgodnie z wymogami niniejszego rozporządzenia.

10. Weryfikatorzy środowiskowi akredytowani lub licencjonowani w jednym z państw członkowskich mogą przeprowadzać czynności weryfikacyjne i walidacyjne w każdym innym państwie członkowskim zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

Czynności weryfikacyjne lub walidacyjne podlegają nadzorowi jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej państwa członkowskiego, w którym są prowadzone. Ta jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca jest powiadamiana o rozpoczęciu czynności zgodnie z harmonogramem określonym w art. 24 ust. 1.

Artykuł 26

Weryfikacja i walidacja w małych organizacjach

1. Podczas prowadzenia czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych weryfikator środowiskowy bierze pod uwagę szczególnie cechy małych organizacji, w tym:

- a) nierozbudowaną strukturę;
- b) wielozadaniowy personel;
- c) zdobywanie kwalifikacji w trakcie pracy;
- d) zdolność szybkiego przystosowania się do zmian; oraz
- e) ograniczoną dokumentację procedur.

2. Weryfikator środowiskowy przeprowadza weryfikację lub walidację w sposób niepowodujący zbędnych obciążeń dla małych organizacji.

3. Weryfikator środowiskowy bierze pod uwagę obiektywne dowody wskazujące na skuteczność systemu, w tym istnienie w organizacji procedur proporcjonalnych do jej wielkości i złożoności działalności, charakteru powiązanego z nią wpływu na środowisko oraz kompetencji operatorów.

Artykuł 27

Warunki weryfikacji i walidacji w państwach trzecich

1. Weryfikatorzy środowiskowi akredytowani lub licencjonowani w jednym z państw członkowskich mogą przeprowadzać czynności weryfikacji i walidacji w organizacji znajdującej się w państwie trzecim zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

2. Weryfikator środowiskowy powiadamia jednostkę akredytującą lub jednostkę licencjonującą państwa członkowskiego, w którym organizacja zamierza wystąpić o rejestrację lub jest zarejestrowana, o szczegółach swojej akredytacji lub licencji oraz o dacie i miejscu przeprowadzenia weryfikacji lub walidacji, przynajmniej sześć tygodni przed weryfikacją lub walidacją w państwie trzecim.

3. Czynności weryfikacyjne i walidacyjne podlegają nadzorowi jednostki akredytującej lub jednostki licencjonującej państwa członkowskiego, w którym weryfikator środowiskowy jest akredytowany lub licencjonowany. Ta jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca jest powiadamiana o rozpoczęciu czynności zgodnie z harmonogramem określonym w ust. 2.

ROZDZIAŁ VI

JEDNOSTKI AKREDYTUJĄCE I JEDNOSTKI LICENCJONUJĄCE

Artykuł 28

Udzielanie akredytacji i licencji

1. Jednostki akredytujące powoływane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 są odpowiedzialne za akredytację weryfikatorów środowiskowych oraz nadzór nad czynnościami przeprowadzanymi przez weryfikatorów środowiskowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Państwa członkowskie mogą powołać jednostkę licencjonującą zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, która odpowiada za wydawanie licencji weryfikatorom środowiskowym oraz nadzór nad nimi.

3. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niezezwoleniu na akredytowanie lub licencjonowanie osób fizycznych jako weryfikatorów środowiskowych.

4. Jednostki akredytujące i jednostki licencjonujące dokonują oceny kompetencji weryfikatorów środowiskowych w świetle elementów określonych w art. 20, 21 i 22, stosownych dla zakresu akredytacji lub licencji, której dotyczy wnioszek.

5. Zakres akredytacji lub licencji weryfikatorów środowiskowych ustala się zgodnie z klasyfikacją działalności gospodarczych określoną w rozporządzeniu (WE) nr 1893/2006. Zakres ten jest ograniczony kompetencjami weryfikatora środowiskowego oraz, w stosownych przypadkach, uwzględnia wielkość i złożoność działalności.

6. Jednostki akredytujące i jednostki licencjonujące ustanawiają stosowne procedury akredytacji lub licencjonowania, odmowy, zawieszenia i wycofania akredytacji lub licencji weryfikatorów środowiskowych oraz nadzoru nad weryfikatorami środowiskowymi.

Procedury te obejmują mechanizmy uwzględniania uwag zainteresowanych stron, w tym organów właściwych i organów przedstawicielskich organizacji, w odniesieniu do weryfikatorów środowiskowych ubiegających się o akredytację lub licencję i ją posiadających.

7. W przypadku odmowy akredytacji lub licencji jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca informuje weryfikatora środowiskowego o powodach takiej decyzji.

8. Jednostki akredytujące lub jednostki licencjonujące ustanawiają wykaz weryfikatorów środowiskowych oraz zakresu ich akredytacji lub licencji w swoich państwach członkowskich, poddają ten wykaz przeglądowi i dokonują jego aktualizacji oraz co miesiąc powiadamiają – bezpośrednio lub za pośrednictwem organów krajowych, w zależności od decyzji danego państwa członkowskiego – Komisję i organ właściwy państwa członkowskiego, w którym znajduje się jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca, o zmianach dokonanych w wykazie.

9. W ramach przepisów i procedur dotyczących monitorowania czynności określonych w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, jednostki akredytujące i jednostki licencjonujące sporządzają raport z nadzoru, jeżeli stwierdzą, po konsultacji z zainteresowanym weryfikatorem środowiskowym, jedno z poniższych:

- czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób wystarczająco odpowiedni, aby potwierdzić spełnianie przez organizację wymogów niniejszego rozporządzenia;
- weryfikacja i walidacja przez weryfikatora środowiskowego zostały przeprowadzone z naruszeniem jednego lub kilku wymogów niniejszego rozporządzenia.

Raport ten jest przekazywany organowi właściwemu w państwie członkowskim, w którym organizacja jest zarejestrowana lub złożyła wniosek o rejestrację, oraz, w stosownych przypadkach, jednostce akredytującej lub jednostce licencjonującej, która przyznała akredytację lub licencję.

Artykuł 29

Zawieszenie i cofnięcie akredytacji lub licencji

1. Zawieszenie lub cofnięcie akredytacji lub licencji wymaga przeprowadzenia konsultacji z zainteresowanymi stronami, w tym z weryfikatorem środowiskowym, aby jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca uzyskała niezbędne dowody umożliwiające podjęcie decyzji.

2. Jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca informuje weryfikatora środowiskowego o przyczynach podjętych działań oraz, w stosownych przypadkach, o przebiegu dyskusji z właściwymi organami egzekwowania prawa.

3. Akredytacja lub licencja zostaje zawieszona lub cofnięta do czasu uzyskania pewności, że weryfikator środowiskowy spełnia wymogi niniejszego rozporządzenia, stosownie do charakteru i zakresu uchybienia lub naruszenia wymagań prawnych.

4. Zawieszenie akredytacji lub licencji zostaje cofnięte w przypadku gdy jednostka akredytująca lub jednostka licencjonująca otrzyma zadowalające informacje potwierdzające spełnienie przez weryfikatora środowiskowego wymogów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 30

Forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących

1. Ustanawia się forum składające się ze wszystkich jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących ze wszystkich państw członkowskich, zwane dalej „forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących”, które spotyka się co najmniej raz do roku w obecności przedstawiciela Komisji.

2. Zadaniem forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących jest zapewnienie spójności procedur związanych z:

- akredytacją lub licencjonowaniem weryfikatorów środowiskowych na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym odmową udzielenia akredytacji lub licencji, jej zawieszeniem i cofnięciem;
- nadzorem nad czynnościami przeprowadzanymi przez akredytowanych lub licencjonowanych weryfikatorów środowiskowych.

3. Forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących opracowuje wytyczne w kwestiach należących do kompetencji jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących.
4. Forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
5. Dokumenty zawierające wytyczne, o których mowa w ust. 3, oraz regulamin wewnętrzny, o którym mowa w ust. 4, przekazuje się Komisji.
6. Dokumenty zawierające wytyczne dotyczące procedur harmonizacyjnych zatwierdzonych przez forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących proponowane są odpowiednio przez Komisję do przyjęcia zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 49 ust. 3.

Dokumenty te są udostępniane publicznie.

Artykuł 31

Ocena wzajemna jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących

1. Ocena wzajemna w odniesieniu do akredytacji i licencjonowania weryfikatorów środowiskowych na mocy niniejszego rozporządzenia, która ma być zorganizowana przez forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących, przeprowadzana jest regularnie, co najmniej raz na cztery lata, i obejmuje ocenę przepisów i procedur określonych w art. 28 i 29.

W ocenie wzajemnej biorą udział wszystkie jednostki akredytujące i jednostki licencjonujące.

2. Forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących regularnie przekazuje Komisji oraz komitetowi ustanowionemu na mocy art. 49 ust. 1 raport z oceny wzajemnej.

Raport ten jest udostępniany publicznie po zatwierdzeniu przez forum jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących oraz komitet, o którym mowa w akapicie pierwszym.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Artykuł 32

Pomoc dla organizacji dotycząca spełniania wymagań prawnych dotyczących środowiska

1. Państwa członkowskie zapewniają organizacjom dostęp do informacji i pomocy związanej z wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska w tym państwie członkowskim.
2. Pomoc ta obejmuje:
 - a) informacje dotyczące mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska;

- b) identyfikację właściwych organów egzekwowania prawa dla konkretnych wymagań prawnych dotyczących środowiska zidentyfikowanych jako mające zastosowanie.

3. Państwa członkowskie mogą powierzyć zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, organom właściwym lub jakimkolwiek innemu organowi posiadającemu niezbędną wiedzę i odpowiednie zasoby do wykonania tych zadań.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy egzekwowania prawa odpowiadały przynajmniej na zapytania małych organizacji, dotyczące mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska znajdujących się w ich kompetencjach oraz aby dostarczały tym organizacjom informacji na temat środków niezbędnych do wykazania, w jaki sposób organizacje te spełniają odpowiednie wymagania prawne.

5. Państwa członkowskie zapewniają przekazywanie przez organy egzekwowania prawa organowi właściwemu, który dokonał rejestracji organizacji, informacji o niespełnieniu przez zarejestrowaną organizację mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska.

Właściwy organ egzekwowania prawa informuje ten organ właściwy w najkrótszym możliwym terminie, a w każdym razie nie później niż w ciągu jednego miesiąca od chwili, w której dowiedział się o naruszeniu.

Artykuł 33

Promocja EMAS

1. Państwa członkowskie, wraz z organami właściwymi, organami egzekwowania prawa i innymi stosownymi zainteresowanymi stronami, promują system EMAS, uwzględniając działania, o których mowa w art. 34–38.

2. W tym celu państwa członkowskie mogą opracować strategię promocyjną, która podlega regularnemu przeglądowi.

Artykuł 34

Informacje

1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu dostarczania informacji:

- a) społeczeństwu – na temat celów i głównych elementów składowych EMAS;
- b) organizacjom – na temat treści niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa członkowskie wykorzystują, w stosownych przypadkach, publikacje branżowe, lokalną prasę, kampanie promocyjne lub wszelkie inne skuteczne środki w celu upowszechnienia ogólnej wiedzy o EMAS.

Państwa członkowskie mogą współpracować w szczególności ze stowarzyszeniami branżowymi, organizacjami konsumenckimi, organizacjami ekologicznymi, związkami zawodowymi, instytucjami lokalnymi i innymi stosownymi zainteresowanymi stronami.

Artykuł 35

Działania promocyjne

1. Państwa członkowskie podejmują działania promujące EMAS. Działania te mogą obejmować:

- a) propagowanie wymiany wiedzy i najlepszych praktyk w odniesieniu do EMAS między wszystkimi zainteresowanymi stronami;
- b) opracowanie skutecznych narzędzi promocji EMAS i udostępnianie ich organizacjom;
- c) zapewnianie organizacjom wsparcia technicznego w określeniu i realizacji ich działalności marketingowej związanej z EMAS;
- d) zachęcanie do nawiązywania współpracy między organizacjami w celu promowania EMAS.

2. Logo EMAS bez numeru rejestracyjnego może być stosowane do celów marketingowych i promocyjnych związanych z EMAS przez organy właściwe, jednostki akredytujące, jednostki licencjonujące, organy krajowe i inne zainteresowane strony. W takich przypadkach wykorzystanie logo EMAS określonego w załączniku V nie może sugerować, że użytkownik jest zarejestrowany, jeżeli nie odpowiada to prawdzie.

Artykuł 36

Promowanie uczestnictwa małych organizacji

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki, aby zachęcić do uczestnictwa małe organizacje między innymi poprzez:

- a) ułatwianie dostępu do informacji i funduszy pomocowych dostosowanych specjalnie do ich potrzeb;
- b) zapewnianie, aby ustalenie opłat rejestracyjnych w rozsądnej wysokości sprzyjało szerszemu uczestnictwu małych organizacji;
- c) promowanie środków w zakresie pomocy technicznej.

Artykuł 37

Klustry i podejście stopniowe

1. Państwa członkowskie zachęcają władze lokalne do zapewnienia klastrom, przy udziale stowarzyszeń branżowych, izb handlowych i innych zainteresowanych stron, szczególnej pomocy w spełnieniu wymogów dotyczących rejestracji, o których mowa w art. 4, 5 i 6.

Każda organizacja wchodząca w skład klastra jest rejestrowana oddzielnie.

2. Państwa członkowskie zachęcają organizacje do wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego. Zachęcają one w szczególności do przyjęcia stopniowego podejścia prowadzącego do rejestracji w EMAS.

3. Systemy ustanowione na mocy ust. 1 i 2 mają na celu unikanie niepotrzebnych kosztów dla ich uczestników, w szczególności małych organizacji.

Artykuł 38

EMAS i inne strategie polityczne i instrumenty we Wspólnocie

1. Bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych państwa członkowskie rozważają, w jaki sposób rejestracja w EMAS zgodnie z niniejszym rozporządzeniem może zostać:

- a) uwzględniona podczas opracowywania nowych przepisów;
- b) wykorzystana jako instrument stosowania i egzekwowania przepisów;
- c) uwzględniona w procedurach udzielania zamówień publicznych i zakupów.

2. Bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych, w szczególności przepisów dotyczących konkurencji, podatków i pomocy państwa, państwa członkowskie podejmują, w stosownych przypadkach, środki mające na celu ułatwienie organizacjom rejestracji w EMAS lub jej przedłużenia.

Środki te mogą między innymi obejmować:

- a) ulgi regulacyjne, tak aby organizacja zarejestrowana została uznana za spełniającą pewne wymagania prawne dotyczące środowiska ustanowione w innych instrumentach prawnych, zidentyfikowanych przez właściwe władze;
- b) lepsze uregulowania prawne, za pomocą których inne instrumenty prawne zmienia się tak, aby znieść, zmniejszyć lub uprościć obciążenia dla organizacji uczestniczących w EMAS w celu wspierania sprawnego działania rynków i wzrostu konkurencyjności.

Artykuł 39

Opłaty

1. Państwa członkowskie mogą pobierać opłaty, uwzględniając:

- a) koszty poniesione w związku z dostarczaniem organizacjom informacji i udzielaniem im pomocy przez organy wyznaczone lub ustanowione w tym celu przez państwa członkowskie zgodnie z art. 32;
- b) koszty poniesione w związku z akredytacją i licencjonowaniem weryfikatorów środowiskowych i nadzorem nad nimi;
- c) koszty rejestracji, jej odnowienia, zawieszenia lub usunięcia z rejestru przez organy właściwe oraz dodatkowe koszty zarządzania tymi procesami dla organizacji spoza Wspólnoty.

Opłaty te nie przekraczają rozsądnej wysokości i są proporcjonalne do wielkości organizacji oraz nakładu pracy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organizacje były informowane o wszystkich mających zastosowanie opłatach.

Artykuł 40

Nieprzestrzeganie przepisów

1. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki prawne lub administracyjne w przypadku nieprzestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa członkowskie wprowadzają skuteczne przepisy zabraniające wykorzystywania logo EMAS niezgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

Można wykorzystać przepisy wprowadzone zgodnie z dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym⁽¹⁾.

Artykuł 41

Informowanie Komisji i składanie jej sprawozdań

1. Państwa członkowskie informują Komisję o strukturze i procedurach związanych z działaniem organów właściwych, jednostek akredytujących i jednostek licencjonujących oraz w stosownych przypadkach aktualizują te informacje.

2. Państwa członkowskie co dwa lata składają Komisji sprawozdanie zawierające zaktualizowane informacje na temat środków podjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.

W sprawozdaniach tych państwa członkowskie uwzględniają najnowsze sprawozdanie przedłożone przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie zgodnie z art. 47.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO KOMISJI

Artykuł 42

Informacje

1. Komisja przekazuje informacje:

a) społeczeństwu – na temat celów i głównych elementów składowych EMAS;

b) organizacjom – na temat treści niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.

2. Komisja prowadzi i udostępnia publicznie:

a) rejestr weryfikatorów środowiskowych i organizacji zarejestrowanych;

b) bazę danych zawierającą deklaracje środowiskowe w formie elektronicznej;

c) bazę danych zawierającą najlepsze praktyki w zakresie EMAS, w tym między innymi skuteczne narzędzia promowania EMAS i przykłady technicznego wsparcia dla organizacji;

d) wykaz zasobów wspólnotowych służących finansowaniu wdrażania EMAS oraz powiązanych projektów i działań.

Artykuł 43

Współpraca i koordynacja

1. Komisja w stosownych przypadkach promuje współpracę między państwami członkowskimi, w szczególności w celu osiągnięcia w całej Wspólnocie jednolitego i spójnego stosowania przepisów dotyczących:

a) rejestracji organizacji;

b) weryfikatorów środowiskowych;

c) informacji i pomocy, o których mowa w art. 32.

2. Bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych dotyczących zamówień publicznych Komisja oraz inne instytucje i organy Wspólnoty, w stosownych przypadkach, odnoszą się do EMAS lub innych systemów zarządzania środowiskowego uznanych zgodnie z art. 45, lub systemów równoważnych, w określaniu warunków realizacji umów na roboty i usługi.

Artykuł 44

Włączenie EMAS do innych polityk i instrumentów we Wspólnocie

Komisja rozważa, w jaki sposób rejestracja w EMAS zgodnie z niniejszym rozporządzeniem może zostać:

1) uwzględniona przy opracowywaniu nowych przepisów i zmianie istniejących przepisów, w szczególności w formie ulgi regulacyjnej i lepszych uregulowań prawnych zgodnie z art. 38 ust. 2;

2) wykorzystana jako instrument w kontekście stosowania i egzekwowania przepisów.

Artykuł 45

Związek z innymi systemami zarządzania środowiskowego

1. Państwa członkowskie mogą przedłożyć Komisji pisemny wniosek o uznanie istniejących systemów zarządzania środowiskowego lub ich części, certyfikowanych zgodnie ze stosownymi procedurami certyfikacji uznanymi na poziomie krajowym lub regionalnym, za spełniające odpowiednie wymogi niniejszego rozporządzenia.
2. Państwa członkowskie określają w swoim wniosku stosowne części systemów zarządzania środowiskowego i odpowiadające im wymogi niniejszego rozporządzenia.
3. Państwa członkowskie dostarczają dowodów równoważności wszystkich stosownych części danych systemów zarządzania środowiskowego z niniejszym rozporządzeniem.
4. Po zbadaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz działając zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 49 ust. 2, Komisja uznaje stosowne części systemów zarządzania środowiskowego oraz wymogi akredytacji lub licencjonowania dla organów certyfikacji, jeżeli jej zdaniem państwo członkowskie:
 - a) dostatecznie jasno określiło we wniosku stosowne części systemów zarządzania środowiskowego i odpowiadające im wymogi niniejszego rozporządzenia;
 - b) dostarczyło wystarczających dowodów równoważności wszystkich stosownych części danych systemów zarządzania środowiskowego z niniejszym rozporządzeniem.
5. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* odniesienia do uznanych systemów zarządzania środowiskowego z podaniem odpowiednich sekcji EMAS, o których mowa w załączniku I, do których zastosowanie mają te odniesienia, oraz do uznanych wymogów akredytacji lub licencjonowania.

Artykuł 46

Opracowanie dokumentów referencyjnych i przewodników

1. Komisja, w porozumieniu z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami, opracowuje sektorowe dokumenty referencyjne obejmujące:
 - a) najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego;
 - b) wskaźniki efektywności środowiskowej dla poszczególnych sektorów;
 - c) w stosownych przypadkach – kryteria doskonałości i systemy oceny poziomu efektów działalności środowiskowej.

Komisja może również opracować dokumenty referencyjne do użytku międzysektorowego.

2. Komisja uwzględnia istniejące dokumenty referencyjne i wskaźniki efektywności środowiskowej, opracowane zgodnie z innymi politykami i instrumentami środowiskowymi we Wspólnocie lub zgodnie z normami międzynarodowymi.

3. Do końca 2010 r. Komisja opracowuje plan roboczy zawierający orientacyjny wykaz sektorów, które będą uznawane za priorytetowe na potrzeby przyjęcia sektorowych i międzysektorowych dokumentów referencyjnych.

Plan roboczy jest udostępniany publicznie i regularnie aktualizowany.

4. Komisja we współpracy z forum organów właściwych opracowuje przewodnik dotyczący rejestracji organizacji poza Wspólnotą.

5. Komisja publikuje przewodnik, w którym określa się działania konieczne do uczestnictwa w EMAS.

Przewodnik udostępnia się *on-line* we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii Europejskiej.

6. Dokumenty opracowane zgodnie z ust. 1 i 4 przedstawia się do przyjęcia. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 49 ust. 3.

Artykuł 47

Sprawozdawczość

Komisja co pięć lat przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie zawierające informacje na temat działań i środków podjętych na mocy niniejszego rozdziału oraz informacje przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 41.

Sprawozdanie to zawiera ocenę wpływu systemu na środowisko oraz tendencję wyrażoną liczbą uczestników.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 48

Zmiana załączników

1. Komisja może dokonywać zmiany załączników, jeżeli jest to niezbędne lub stosowne w świetle doświadczenia zdobytego podczas stosowania EMAS, w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby opracowania wytycznych dotyczących wymogów EMAS oraz w świetle wszelkich zmian norm międzynarodowych lub nowych norm, mających znaczenie dla skuteczności niniejszego rozporządzenia.

2. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 49 ust. 3.

Artykuł 49

Procedura komitetowa

1. Komisja wspierana jest przez komitet.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 i art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Artykuł 50

Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu EMAS w świetle doświadczenia zdobytego podczas jego stosowania oraz zmian na poziomie międzynarodowym do dnia 11 stycznia 2015 r. Komisja uwzględni sprawozdania przekazane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie zgodnie z art. 47.

Artykuł 51

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Uchyła się następujące akty prawne:
 - a) rozporządzenie (WE) nr 761/2001;
 - b) decyzję Komisji 2001/681/WE z dnia 7 września 2001 r. w sprawie wytycznych dotyczących wykonania rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) ⁽¹⁾,

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu 25 listopada 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
J. BUZEK
Przewodniczący

W imieniu Rady
Å. TORSTENSSON
Przewodniczący

- c) decyzję Komisji 2006/193/WE z dnia 1 marca 2006 r. ustanawiającą zasady, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady, stosowania logo EMAS w szczególnych przypadkach opakowań transportowych i opakowań trzeciorzędnych ⁽²⁾.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1:
 - a) krajowe jednostki akredytujące i organy właściwe ustanowione zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 761/2001 kontynuują swoją działalność. Państwa członkowskie dokonują zmian procedur stosowanych przez jednostki akredytujące i organy właściwe zgodnie z wymogami niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie zapewniają pełną zdolność funkcjonowania tych systemów wdrażających zmienione procedury do dnia 11 stycznia 2011 r.;
 - b) organizacje zarejestrowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 761/2001 pozostają w rejestrze EMAS. Podczas kolejnej weryfikacji organizacji weryfikator środowiskowy sprawdza, czy organizacja spełnia nowe wymogi niniejszego rozporządzenia. Jeżeli termin następnej weryfikacji przypada wcześniej niż przed dniem 11 lipca 2010 r., może on zostać przedłużony o sześć miesięcy, w porozumieniu z weryfikatorem środowiskowym i organami właściwymi;
 - c) weryfikatorzy środowiskowi akredytowani zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 761/2001 mogą kontynuować swoją działalność zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.
3. Odesłania do rozporządzenia (WE) nr 761/2001 traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku VIII.

Artykuł 52

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

⁽¹⁾ Dz.U. L 247 z 17.9.2001, s. 24.

⁽²⁾ Dz.U. L 70 z 9.3.2006, s. 63.

ZAŁĄCZNIK I

PRZEGLĄD ŚRODOWISKOWY

Przeгляд środowiskowy obejmuje następujące obszary:

1. **Identyfikacja mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska**

Oprócz ustanowienia wykazu mających zastosowanie wymagań prawnych organizacja wskazuje również, w jaki sposób można przedstawić dowody na spełnienie różnych wymagań.

2. Identyfikacja wszystkich bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko określonych, w stosownych przypadkach, w ujęciu jakościowym i ilościowym, oraz opracowanie rejestru tych aspektów uznanych za znaczące.

Przy ocenie znaczenia aspektów środowiskowych organizacja uwzględnia następujące zagadnienia:

- (i) możliwość wyrządzenia szkód w środowisku;
- (ii) wrażliwość środowiska lokalnego, regionalnego lub globalnego;
- (iii) wielkość, liczbę, częstotliwość i odwracalność aspektu lub wpływu;
- (iv) istnienie stosownych przepisów w dziedzinie środowiska i ich wymagań;
- (v) znaczenie dla zainteresowanych stron i pracowników organizacji.

a) Bezpośrednie aspekty środowiskowe

Bezpośrednie aspekty środowiskowe są związane z działalnością, produktami i usługami organizacji, nad którymi sprawuje ona bezpośrednią kontrolę zarządczą.

Wszystkie organizacje muszą przeanalizować bezpośrednie aspekty swojej działalności.

Bezpośrednie aspekty środowiskowe dotyczą między innymi:

- (i) wymagań prawnych i ograniczeń zawartych w pozwoleniach;
- (ii) emisji do powietrza;
- (iii) uwalniania do wód;
- (iv) produkcji, recyklingu, ponownego użycia, transportu i usuwania odpadów stałych i innych, w szczególności odpadów niebezpiecznych;
- (v) korzystania z gruntów i ich zanieczyszczania;
- (vi) korzystania z zasobów naturalnych i surowców (w tym energii);
- (vii) wykorzystywania dodatków i środków pomocniczych, a także półproduktów;
- (viii) problemów lokalnych (hałasu, wibracji, nieprzyjemnych zapachów, pyłu, efektów wizualnych itd.);
- (ix) zagadnień związanych z transportem (zarówno w odniesieniu do towarów, jak i usług);
- (x) zagrożeń związanych z wypadkami środowiskowymi i wpływów wynikających lub mogących wyniknąć ze skutków incydentów, wypadków i potencjalnych sytuacji nadzwyczajnych;
- (xi) wpływu na różnorodność biologiczną.

b) Pośrednie aspekty środowiskowe

Pośrednie aspekty środowiskowe mogą wynikać z relacji organizacji ze stronami trzecimi, na które organizacja ubiegająca się o rejestrację w EMAS może mieć pewien wpływ.

W przypadku organizacji nieprzemysłowych, takich jak władze lokalne lub instytucje finansowe, ważne jest, aby one również uwzględniały aspekty środowiskowe związane ze swoją podstawową działalnością. Wykaz ograniczony do aspektów środowiskowych dotyczących obiektów i urządzeń należących do organizacji nie jest wystarczający.

Aspekty te obejmują między innymi:

- (i) kwestie związane z cyklem życia produktu (projekt, rozwój, opakowanie, transport, wykorzystanie oraz odzysk/usuwanie odpadów);
- (ii) inwestycje kapitałowe, udzielanie pożyczek oraz usługi ubezpieczeniowe;
- (iii) nowe rynki;
- (iv) wybór i strukturę usług (np.: transport lub obsługę gastronomiczną);
- (v) decyzje administracyjne i planistyczne;
- (vi) strukturę oferty produktów;
- (vii) efekty działalności środowiskowej i praktyki wykonawców, podwykonawców i dostawców.

Organizacje muszą być w stanie wykazać, że dokonały identyfikacji znaczących aspektów środowiskowych związanych ze swoimi procedurami zamówień publicznych oraz że związany z nimi znaczący wpływ na środowisko został uwzględniony w systemie zarządzania. Organizacja powinna dołożyć starań, aby zapewnić przestrzeganie polityki środowiskowej realizowanej przez organizację przez dostawców oraz podmioty działające w imieniu organizacji w ramach ich działań podejmowanych na podstawie umów.

W przypadku tych pośrednich aspektów środowiskowych organizacja analizuje, jak duże oddziaływanie może mieć na te aspekty oraz jakie środki może podjąć w celu zmniejszenia wpływu na środowisko.

3. Opis kryteriów oceny znaczenia wpływu na środowisko

Organizacja definiuje kryteria oceny znaczenia aspektów środowiskowych swoich działań, produktów i usług w celu ustalenia, które z nich mają znaczący wpływ na środowisko.

Kryteria opracowane przez organizację uwzględniają przepisy wspólnotowe i są wyczerpujące, możliwe do niezależnego sprawdzenia i powielenia oraz publicznie dostępne.

Ustanawiając kryteria oceny znaczenia swoich aspektów środowiskowych, organizacja może uwzględnić między innymi:

- a) informacje o stanie środowiska w celu określenia czynności, produktów i usług organizacji, które mogą wpływać na środowisko;
- b) posiadane przez organizację dane dotyczące ryzyka związanego z nakładami materiałów i energii, zrzutami, odpadami i emisjami;
- c) opinie zainteresowanych stron;
- d) regulowane działania organizacji w dziedzinie środowiska;
- e) działalność związaną z zamówieniami publicznymi;
- f) projektowanie, rozwój, wytwarzanie, dystrybucję, obsługę techniczną, użycie, ponowne użycie, recykling i usuwanie produktów wytwarzanych przez organizację;
- g) te działania organizacji, które są źródłem najbardziej znaczących kosztów i korzyści dla środowiska.

Dokonując oceny znaczenia wpływu na środowisko wynikającego z działalności organizacji, bierze ona pod uwagę nie tylko normalne warunki działalności, ale także warunki istniejące podczas rozruchu i zamykania działalności oraz warunki nadzwyczajne, które można w rozsądny sposób przewidzieć. Uwzględnia się działalność prowadzoną w przeszłości, aktualną i planowaną.

4. Analiza wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskowego.

5. Ocena informacji zwrotnych z badania wcześniejszych incydentów.

ZAŁĄCZNIK II

Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego oraz dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić

Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego w ramach EMAS są określone w sekcji 4 normy EN ISO 14001:2004. Wymogi te przytoczone są w lewej kolumnie poniższej tabeli stanowiącej część A niniejszego załącznika.

Ponadto zarejestrowane organizacje są zobowiązane do uwzględnienia pewnej liczby dodatkowych zagadnień, które są bezpośrednio powiązane z wieloma elementami sekcji 4 normy EN ISO 14001:2004. Wspomniane dodatkowe wymogi wymienione są poniżej w prawej kolumnie stanowiącej część B niniejszego załącznika.

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>Organizacje uczestniczące w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) wdrażają wymogi normy EN ISO 14001:2004, które są opisane w sekcji 4 europejskiej normy ⁽¹⁾ i których pełną treść przytoczono poniżej:</p> <p>A. Wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskowego</p> <p>A.1. Wymagania ogólne</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, udokumentować, wdrożyć, utrzymywać i stale doskonalić system zarządzania środowiskowego zgodnie z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej oraz określić, jak będzie spełniać te wymagania.</p> <p>Organizacja powinna określić i udokumentować zakres systemu zarządzania środowiskowego.</p> <p>A.2. Polityka środowiskowa</p> <p>Najwyższe kierownictwo powinno określić politykę środowiskową organizacji i zapewnić, że w określonym zakresie zastosowania systemu zarządzania środowiskowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) jest odpowiednia do charakteru, skali oraz wpływów na środowisko jej działań, wyrobów i usług; b) zawiera zobowiązanie do ciągłego doskonalenia oraz zapobiegania zanieczyszczeniom; c) zawiera zobowiązanie do spełniania mających zastosowanie wymagań prawnych i innych wymagań, do których spełnienia organizacja się zobowiązuje i które dotyczą jej aspektów środowiskowych; d) stanowi ramy do ustalenia i przeglądu celów oraz zadań środowiskowych; e) jest udokumentowana, wdrożona i utrzymywana; f) jest zakomunikowana wszystkim osobom pracującym dla lub w imieniu organizacji; oraz g) jest publicznie dostępna. 	

⁽¹⁾ Wykorzystania tekstu normy w niniejszym załączniku dokonano za zgodą Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN). Pełny tekst jest dostępny do nabycia w krajowych instytucjach normalizacyjnych, których wykaz zamieszczono w niniejszym załączniku. Jakikolwiek wykorzystanie treści niniejszego załącznika w celach komercyjnych jest zabronione.

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>A.3. Planowanie</p> <p>A.3.1. Aspekty środowiskowe</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y):</p> <p>a) identyfikowania aspektów środowiskowych – związanych z jej działaniami, wyrobami i usługami w ramach określonego zakresu systemu zarządzania środowiskowego – które może nadzorować i na które może wpływać, biorąc pod uwagę planowane lub nowe przedsięwzięcia albo nowe lub modyfikowane działania, wyroby i usługi; oraz</p> <p>b) określenia tych aspektów środowiskowych, które mają lub mogą mieć znaczący(-e) wpływ(-y) na środowisko (tzn. znaczących aspektów środowiskowych).</p> <p>Organizacja powinna dokumentować i stale aktualizować te informacje.</p> <p>Organizacja powinna zapewnić, aby znaczące aspekty środowiskowe były uwzględniane przy ustanawianiu, wdrażaniu i utrzymywaniu jej systemu zarządzania środowiskowego.</p> <p>A.3.2. Wymagania prawne i inne</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y):</p> <p>a) identyfikowania i posiadania dostępu do mających zastosowanie wymagań prawnych i innych wymagań, do których spełnienia organizacja się zobowiązała i które są związane z jej aspektami środowiskowymi; oraz</p> <p>b) określenia, jak te wymagania stosują się do jej aspektów środowiskowych.</p> <p>Organizacja powinna zapewnić, że mające zastosowanie wymagania prawne i inne, do których spełnienia organizacja się zobowiązała, zostały wzięte pod uwagę przy ustanawianiu, wdrażaniu i utrzymywaniu jej systemu zarządzania środowiskowego.</p>	<p>B.1. Przegląd środowiskowy</p> <p>Organizacje przeprowadzają wstępny przegląd środowiskowy ustanowiony w załączniku I, aby dokonać identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych oraz zidentyfikować mające zastosowanie wymagania prawne dotyczące środowiska.</p> <p>Organizacje spoza Wspólnoty dokonują również odniesienia do wymagań prawnych dotyczących środowiska mających zastosowanie do podobnych organizacji w państwach członkowskich, w których zamierzają złożyć wnioski.</p> <p>B.2. Zgodność z prawem</p> <p>Organizacje zamierzające zarejestrować się w EMAS muszą być w stanie wykazać, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dokonały identyfikacji wszystkich mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska w trakcie przeglądu środowiskowego przeprowadzonego zgodnie z załącznikiem I i są świadome wynikających z nich konsekwencji dla organizacji; 2) zapewniają zgodność z prawem w zakresie przepisów ochrony środowiska, w tym dotyczących zezwoleń i ograniczeń przewidzianych w zezwoleniach; oraz 3) posiadają stosowne procedury umożliwiające organizacji spełnianie tych wymagań w sposób ciągły.

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>A.3.3. Cele, zadania i program(-y)</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać udokumentowane cele i zadania środowiskowe dla odpowiednich służb oraz na odpowiednich szczeblach organizacji.</p> <p>Cele i zadania powinny być mierzalne, jeżeli jest to możliwe, oraz spójne z polityką środowiskową, łącznie ze zobowiązaniami do zapobiegania zanieczyszczeniom, zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami, do których spełnienia organizacja się zobowiązała oraz do ciągłego doskonalenia.</p> <p>Ustanawiając cele i zadania oraz dokonując ich przeglądu, organizacja powinna uwzględnić wymagania prawne i inne, do których spełnienia się zobowiązała, oraz swoje znaczące aspekty środowiskowe. Powinna również wziąć pod uwagę opcje technologiczne, wymagania finansowe, operacyjne i biznesowe oraz punkt widzenia stron zainteresowanych.</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać program(-y) osiągnięcia swoich celów i zadań. Program(-y) powinien (powinny) obejmować:</p> <p>a) przypisanie odpowiednim służbom oraz odpowiednim szczeblom organizacji odpowiedzialności za osiągnięcie celów i zadań; oraz</p> <p>b) środki i terminy, w których maja być one osiągnięte.</p> <p>A.4. Wdrażanie i funkcjonowanie</p> <p>A.4.1. Zasoby, role, odpowiedzialność i uprawnienia</p> <p>Kierownictwo powinno zapewnić dostępność zasobów niezbędnych do ustanowienia, wdrożenia, utrzymania i doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego. Zasoby te obejmują zasoby ludzkie i specjalistyczne umiejętności, infrastrukturę organizacyjną, technologię i zasoby finansowe.</p>	<p>B.3. Efekty działalności środowiskowej</p> <p>1. Organizacje muszą być w stanie wykazać, że ich system zarządzania i procedury audytu uwzględniają rzeczywiste efekty działalności środowiskowej organizacji w zakresie bezpośrednich i pośrednich aspektów określonych w przeglądzie środowiskowym na mocy załącznika I.</p> <p>2. Efekty działalności środowiskowej organizacji w stosunku do jej celów i zadań podlegają ocenie w ramach procesu przeglądu systemu zarządzania. Organizacja zobowiązuje się również do ciągłej poprawy efektów swojej działalności środowiskowej. W tym procesie podstawą działań organizacji mogą być lokalne, regionalne lub krajowe programy ochrony środowiska.</p> <p>3. Środki do osiągnięcia celów i realizacji zadań nie mogą stanowić celów środowiskowych. Jeśli organizacja obejmuje jeden lub więcej obiektów, każdy z obiektów, do którego stosuje się EMAS, musi spełniać wszystkie wymogi EMAS, włączając w to ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej zgodnie z definicją w art. 2 ust. 2.</p>

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>W celu umożliwienia skutecznego zarządzania środowiskowego role, odpowiedzialność i uprawnienia należy określić, udokumentować i zakomunikować.</p> <p>Najwyższe kierownictwo organizacji powinno wyznaczyć specjalnego(-ych) przedstawiciela(-li) kierownictwa, który(-rzy) niezależnie od innych odpowiedzialności powinien (powinni) mieć określone zadania, zakres odpowiedzialności i uprawnienia w celu:</p> <p>a) zapewnienia, że system zarządzania środowiskowego jest ustanowiony, wdrożony i utrzymywany zgodnie z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej;</p> <p>b) przedstawienia najwyższemu kierownictwu sprawozdań z wyników funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego w celu dokonania przeglądu, łącznie z zaleceniami dotyczącymi doskonalenia.</p> <p>A.4.2. Kompetencje, szkolenie, świadomość</p> <p>Organizacja powinna zapewnić, że każda osoba wykonująca dla organizacji lub w jej imieniu zadania, które mogą mieć znaczący(-e) wpływ(-y) na środowisko zidentyfikowany(-e) przez organizację, jest kompetentna dzięki odpowiedniemu wykształceniu, szkoleniu lub doświadczeniu, oraz powinna zachowywać związane z tym zapisy.</p> <p>Organizacja powinna identyfikować potrzeby szkoleniowe związane z jej aspektami środowiskowymi i systemem zarządzania środowiskowego. Powinna ona zapewnić szkolenia lub podejmując inne działania, aby spełnić te potrzeby oraz powinna zachowywać związane z tym zapisy.</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) w celu uświadomienia osobom pracującym dla organizacji lub w jej imieniu:</p> <p>a) znaczenia zgodności z polityką środowiskową i procedurami oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego;</p>	<p>B.4. Zaangażowanie pracowników</p> <p>1. Organizacja powinna uznawać, że aktywne zaangażowanie pracowników jest siłą napędową i zasadniczym warunkiem ciągłego i skutecznego zwiększenia ochrony środowiska oraz kluczowym zasobem służącym poprawie efektów działalności środowiskowej oraz odpowiednią metodą skutecznego wsparcia zarządzania środowiskowego i systemu audytu w organizacji.</p> <p>2. Termin „uczestnictwo pracowników” obejmuje zarówno uczestnictwo, jak i informowanie poszczególnych pracowników i ich przedstawicieli. W związku z tym na wszystkich poziomach powinny istnieć programy uczestnictwa pracowników. Organizacja powinna uznawać, że zaangażowanie, zdolność reagowania i aktywne wsparcie ze strony kierownictwa są zasadniczymi warunkami powodzenia tych procesów. W tym kontekście należy podkreślić potrzebę przekazywania przez kierownictwo pracownikom informacji zwrotnej.</p>

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>b) znaczących aspektów środowiskowych i związanych z nimi rzeczywistych lub potencjalnych wpływów ich pracy na środowisko oraz korzyści dla środowiska wynikających z poprawy ich indywidualnego działania;</p> <p>c) ich zadań i odpowiedzialności w osiągnięciu zgodności z wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego; oraz</p> <p>d) potencjalnych konsekwencji odstępstwa od ustalonych procedur.</p> <p>A.4.3. Komunikacja</p> <p>Uwzględniając aspekty środowiskowe i system zarządzania środowiskowego, organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y):</p> <p>a) wewnętrznej komunikacji między różnymi szczeblami i służbami organizacji;</p> <p>b) otrzymywania, dokumentowania i udzielania odpowiedzi w procesie komunikowania się z zewnętrznymi stronami zainteresowanymi.</p> <p>Organizacja powinna podjąć decyzję, czy komunikować na zewnątrz informacje o znaczących aspektach środowiskowych, oraz powinna udokumentować swoją decyzję. Jeśli organizacja podejmie decyzję o komunikowaniu, powinna ustanowić i wdrożyć metodę(-y) dotyczącą(-ce) zewnętrznej komunikacji.</p>	<p>3. Oprócz tych wymogów pracownicy powinni być zaangażowani w proces mający na celu ciągłą poprawę efektów działalności środowiskowej organizacji przez:</p> <p>a) wstępny przegląd środowiskowy, analizę bieżącej sytuacji oraz zbieranie i weryfikowanie informacji;</p> <p>b) ustanowienie i wdrożenie systemów zarządzania środowiskowego i audytu środowiskowego poprawiających efekty działalności środowiskowej;</p> <p>c) komitety działające w dziedzinie środowiska, których zadaniem jest zbieranie informacji i zapewnianie uczestnictwa urzędnika odpowiedzialnego za ochronę środowiska/przedstawicieli kierownictwa oraz pracowników i ich przedstawicieli;</p> <p>d) wspólne grupy robocze ds. programu działań na rzecz środowiska i audytu środowiskowego;</p> <p>e) opracowywanie deklaracji środowiskowych.</p> <p>4. W tym celu należy stosować odpowiednie formy takiego uczestnictwa, takie jak system książki propozycji lub praca zespołowa nad poszczególnymi projektami, lub komitety działające w dziedzinie środowiska. Organizacje uwzględniają wytyczne Komisji w sprawie stosowania najlepszych praktyk w tej dziedzinie. Przedstawiciele pracowników są włączani w ten proces, jeśli zwrócą się z takim wnioskiem.</p>
	<p>B.5. Komunikacja</p> <p>1. Organizacje muszą być w stanie wykazać prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym społecznością lokalną i klientami, w odniesieniu do wpływu na środowisko ich działań, produktów i usług; dialog ten ma na celu identyfikację kwestii interesujących społeczeństwo i inne zainteresowane strony.</p>

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>A.4.4. Dokumentacja</p> <p>Dokumentacja systemu zarządzania środowiskowego powinna zawierać:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) politykę, cele i zadania środowiskowe; b) opis zakresu systemu zarządzania środowiskowego; c) opis głównych elementów systemu zarządzania środowiskowego i ich wzajemnego oddziaływania, a także odniesienia do dokumentów związanych; d) dokumenty, w tym zapisy wymagane postanowieniami niniejszej normy międzynarodowej; oraz e) dokumenty, w tym zapisy określone przez organizację jako niezbędne do zapewnienia skutecznego planowania, przebiegu i nadzorowania procesów, które są związane z jej znaczącymi aspektami środowiskowymi. <p>A.4.5. Nadzór nad dokumentami</p> <p>Dokumenty wymagane przez system zarządzania środowiskowego i niniejszą normę międzynarodową powinny być nadzorowane. Zapisy są szczególnym rodzajem dokumentu i należy je nadzorować zgodnie z wymaganiami podanymi w A.5.4.</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zatwierdzania dokumentów pod kątem ich adekwatności, zanim zostaną wydane; b) przeglądu dokumentów i ich aktualizowania w razie potrzeby oraz ponownego zatwierdzania; c) zapewniania, że zmiany i status aktualnych wydań dokumentów są zidentyfikowane; d) zapewniania, że odpowiednie wersje mających zastosowanie dokumentów są dostępne w miejscach ich użytkowania; e) zapewniania, że dokumenty są zawsze czytelne i łatwe do zidentyfikowania; f) zapewniania, że dokumenty pochodzące z zewnątrz, określone przez organizację jako niezbędne do planowania i działania systemu zarządzania środowiskowego, są zidentyfikowane i ich rozpowszechnianie jest nadzorowane; oraz g) zapobiegania niezamierzonemu stosowaniu nieaktualnych dokumentów i odpowiedniego ich oznaczania, jeżeli z jakichkolwiek powodów są zachowane. 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Otwartość, przejrzystość i okresowe przedstawianie informacji dotyczących środowiska są kluczowymi elementami różniącymi EMAS od innych systemów. Elementy te są również ważne dla organizacji przy budowaniu zaufania zainteresowanych stron. 3. EMAS zapewnia elastyczność pozwalającą organizacjom na kierowanie odpowiednich informacji do konkretnych odbiorców przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności wszystkich informacji dla tych, którzy ich wymagają.

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>A.4.6. Sterowanie operacyjne</p> <p>Organizacja powinna zidentyfikować i planować operacje, które są związane ze zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi zgodnie z jej polityką, celami i zadaniami środowiskowymi w celu zapewnienia, że są one prowadzone w ustalonych warunkach przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie udokumentowanej(-ych) procedury (procedur) w celu nadzorowania sytuacji, gdy jej (ich) brak mógłby doprowadzić do odchylenia od polityki, celów i zadań środowiskowych; oraz b) określenie w procedurze(-ach) kryteriów operacyjnych; oraz c) ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie procedur dotyczących zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych związanych z wyrobami i usługami wykorzystywanymi przez organizację, a także informowanie dostawców, w tym wykonawców, o procedurach i wymaganiach, które mają zastosowanie. <p>A.4.7. Gotowość i reagowanie na awarie</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) identyfikowania możliwych sytuacji niebezpiecznych i awarii, które mogą mieć wpływ na środowisko, oraz reagowania na nie.</p> <p>Organizacja powinna reagować na występujące sytuacje niebezpieczne i awarie oraz zapobiegać lub ograniczać związane z nimi niekorzystne wpływy na środowisko.</p> <p>Organizacja powinna okresowo przeglądać i, jeżeli to niezbędne, aktualizować swoje procedury gotowości i reagowania na awarie, w szczególności po zaistnieniu awarii lub sytuacji niebezpiecznych.</p> <p>Organizacja powinna również okresowo sprawdzać takie procedury, jeżeli jest to wykonalne.</p> <p>A.5. Sprawdzanie</p> <p>A.5.1. Monitorowanie i pomiary</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) w celu regularnego monitorowania i wykonywania pomiarów kluczowych charakterystyk swoich operacji, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Procedura(-y) ta (te) powinna(-y) obejmować dokumentowanie informacji w celu monitorowania efektów, stosowanych środków sterowania operacyjnego oraz zgodności z celami i zadaniami środowiskowymi organizacji.</p> <p>Organizacja powinna zapewnić, że stosowane i utrzymywane wyposażenie do monitorowania i pomiarów jest wzorcowane lub sprawdzane oraz że są zachowywane zapisy z tym związane.</p> <p>A.5.2. Ocena zgodności</p> <p>A.5.2.1. Zgodnie ze zobowiązaniem do zgodności organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) okresowej oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi.</p>	

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>Organizacja powinna utrzymywać zapisy wyników kresowych ocen.</p> <p>A.5.2.2. Organizacja powinna oceniać zgodność z innymi wymaganiami, do których spełnienia się zobowiązała. Organizacja może połączyć tę ocenę z oceną zgodności z wymaganiami prawnymi według A.5.2.1 lub ustanowić odrębną(-e) procedurę(-y).</p> <p>Organizacja powinna utrzymywać zapisy wyników okresowych ocen.</p> <p>A.5.3. Niezgodności, działania korygujące i zapobiegawcze</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) postępowania z występującymi i potencjalnymi niezgodnościami oraz podejmowania działań korygujących i zapobiegawczych. Procedura(-y) powinna(-y) określać wymagania dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) identyfikowania i korygowania niezgodności oraz podejmowania działania (działań) w celu ograniczenia jej (ich) wpływu na środowisko; b) badania niezgodności, określania ich przyczyn (przyczyny) i podejmowania działań w celu uniknięcia ich ponownego wystąpienia; c) oceny potrzeby podjęcia działania (działań) mającego(-ych) na celu zapobieganie niezgodnościom i wdrażanie odpowiednich działań w celu uniknięcia ich wystąpienia; d) zapisywanie wyników podjętego(-ych) działania (działań) korygującego(-ych) i zapobiegawczego(-ych); oraz e) przeglądu skuteczności podjętego(-ych) działania (działań) korygującego(-ych) i zapobiegawczego(-ych). Podjęte działania powinny być odpowiednie do skali problemu oraz do wywoływanego wpływu na środowisko. <p>Organizacja powinna zapewnić, aby wszelkie konieczne zmiany zostały wprowadzone do dokumentacji systemu zarządzania środowiskowego.</p> <p>A.5.4. Nadzór nad zapisami</p> <p>Organizacja powinna ustanowić i utrzymywać zapisy niezbędne do wykazania zgodności z wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego i niniejszej normy międzynarodowej oraz zapisy osiągniętych wyników.</p> <p>Organizacja powinna ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) identyfikowania, przechowywania, zabezpieczania, wyszukiwania i zachowywania zapisów przez określony czas i ich likwidacji.</p> <p>Zapisy powinny być czytelne, możliwe do zidentyfikowania i prześledzenia.</p>	

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>A.5.5. Audyt wewnętrzny</p> <p>Organizacja powinna zapewnić, że audyty wewnętrzne systemu zarządzania środowiskowego są prowadzone w zaplanowanych odstępach czasu w celu:</p> <p>a) określenia, czy system zarządzania środowiskowego jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgodny z zaplanowanymi ustaleniami związanymi z zarządzaniem środowiskowym, łącznie z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej, oraz - właściwie wdrożony i utrzymywany; oraz <p>b) dostarczenia kierownictwu informacji o wynikach audytów.</p> <p>Organizacja powinna zaplanować, ustanowić, wdrożyć i utrzymywać program(-y) audytów, biorąc pod uwagę środowiskowe znaczenie rozważanych działań oraz wyniki wcześniejszych audytów.</p> <p>Należy ustanowić, wdrożyć i utrzymywać procedurę(-y) audytowania, która(-e) ustala(-ją):</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzialności i wymagania dotyczące planowania i przeprowadzania audytów, przedstawiania wyników i zachowywania związanych zapisów, - określenie kryteriów audytu, zakresu, częstości i metod. <p>Wybór audytorów i prowadzenie audytów powinny zapewnić obiektywność i bezstronność procesu audytu.</p>	
<p>A.6. Przegląd zarządzania</p> <p>Najwyższe kierownictwo powinno przeprowadzać przegląd systemu zarządzania środowiskowego organizacji w zaplanowanych odstępach czasu w celu zapewnienia jego stałej przydatności, adekwatności i skuteczności. Przeglądem tym należy objąć ocenianie możliwości doskonalenia i potrzebę zmian w systemie zarządzania środowiskowego, łącznie z polityką środowiskową oraz celami i zadaniami środowiskowymi.</p> <p>Należy zachowywać zapisy z przeglądu zarządzania.</p> <p>Dane wejściowe do przeglądów zarządzania powinny obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyniki audytów wewnętrznych i ocen zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami, do których spełnienia organizacja się zobowiązała; b) komunikację z zewnętrznymi stronami zainteresowanymi, w tym skargi; c) efekty działalności środowiskowej organizacji; d) stopień osiągnięcia celów i zadań; e) status działań korygujących i zapobiegawczych; f) działania podjęte w następstwie wcześniejszych przeglądów zarządzania; 	

CZĘŚĆ A Wymogi dotyczące systemu zarządzania środowiskowego na mocy EN ISO 14001:2004	CZĘŚĆ B Dodatkowe zagadnienia, które organizacje wdrażające EMAS mają uwzględnić
<p>g) zmieniające się okoliczności, w tym zmiany wymagań prawnych i innych, związanych z jej aspektami środowiskowymi; oraz</p> <p>h) zalecenia dotyczące doskonalenia.</p> <p>Dane wyjściowe z przeglądu zarządzania powinny obejmować wszelkie decyzje i działania związane z możliwymi zmianami polityki środowiskowej, celów i zadań oraz innych elementów systemu zarządzania środowiskowego, zgodnie ze zobowiązaniami do ciągłego doskonalenia.</p> <p>Wykaz krajowych organów normalizacyjnych</p> <p>BE: IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie)</p> <p>CZ: ČNI (Český normalizační institut)</p> <p>DK: DS (Dansk Standard)</p> <p>DE: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.)</p> <p>EE: EVS (Eesti Standardikeskus)</p> <p>EL: ELOT (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης)</p> <p>ES: AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)</p> <p>FR: AFNOR (Association Française de Normalisation)</p> <p>IE: NSAI (National Standards Authority of Ireland)</p> <p>IT: UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)</p> <p>CY: Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας</p> <p>LV: LVS (Latvijas Standarts)</p> <p>LT: LST (Lietuvos standartizacijos departamentas)</p> <p>LU: SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)</p> <p>HU: MSZT (Magyar Szabványügyi Testület)</p> <p>MT: MSA (Awtorita' Maltija dwar l-Istandards/Malta Standards Authority)</p> <p>NL: NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)</p> <p>AT: ON (Österreichisches Normungsinstitut)</p> <p>PL: PKN (Polski Komitet Normalizacyjny)</p> <p>PT: IPQ (Instituto Português da Qualidade)</p> <p>SI: SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo)</p> <p>SK: SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie)</p> <p>FI: SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)</p> <p>SE: SIS (Swedish Standards Institute)</p> <p>UK: BSI (British Standards Institution).</p>	<p>Uzupełniający wykaz krajowych organów normalizacyjnych</p> <p>Krajowe organy normalizacyjne w państwach członkowskich nieobjęte normą ISO 14001:2004:</p> <p>BG: BDS (Български институт за стандартизация);</p> <p>RO: ASRO (Asociația de Standardizare din România).</p> <p>Krajowe organy normalizacyjne w państwach członkowskich, w których krajowy organ normalizacyjny objęty normą ISO 14001:2004 został zastąpiony:</p> <p>CZ: ÚNMZ (Ústav pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví).</p>

ZAŁĄCZNIK III

WEWNĘTRZNY AUDYT ŚRODOWISKOWY

A. Program audytu i częstotliwość audytu

1. Program audytu

Program audytu zapewnia dostarczanie kierownictwu organizacji informacji potrzebnych mu do dokonywania przeglądu efektów działalności środowiskowej organizacji i skuteczności systemu zarządzania środowiskowego, oraz do wykazania, że są one pod kontrolą.

2. Cele programu audytu

Cele obejmują w szczególności ocenę istniejących systemów zarządzania oraz ocenę zgodności z polityką i programem organizacji, z uwzględnieniem zgodności ze stosownymi wymaganiami regulacyjnymi z zakresu ochrony środowiska.

3. Zakres programu audytu

Jasno określa się ogólny zakres poszczególnych audytów, lub, w stosownych przypadkach, każdego etapu cyklu audytu, oraz wyraźnie wskazuje:

- a) obszary tematyczne objęte audytem;
- b) działania, które mają zostać objęte audytem;
- c) kryteria środowiskowe, które mają być uwzględnione;
- d) okres objęty audytem.

Audyty środowiskowe obejmują ocenę danych faktograficznych niezbędnych do oceny efektów działalności środowiskowej.

4. Częstotliwość audytu

Audyty lub cykl audytu, obejmujące wszystkie działania organizacji, zostają zakończone, stosownie do okoliczności, w odstępach czasu nie dłuższych niż trzy lata lub cztery lata, jeżeli ma zastosowanie odstępstwo określone w art. 7. Częstotliwość audytów dla każdego działania różni się w zależności od:

- a) charakteru, skali i złożoności działań;
- b) znaczenia powiązanego z nimi wpływu na środowisko;
- c) wagi i pilności problemów wykrytych w trakcie wcześniejszych audytów;
- d) historii problemów związanych ze środowiskiem.

Bardziej złożone działania o bardziej znaczącym wpływie na środowisko są poddawane audytowi częściej.

Organizacja przeprowadza audyty co najmniej raz w roku, gdyż pomoże to w wykazaniu jej kierownictwu i weryfikatorowi środowiskowemu, że organizacja kontroluje swoje znaczące aspekty środowiskowe.

Organizacja przeprowadza audyty w odniesieniu do:

- a) efektów działalności środowiskowej organizacji; oraz
- b) przestrzegania przez organizację mających zastosowanie obowiązków prawnych dotyczących środowiska.

B. Czynności w ramach audytu

Czynności w ramach audytu obejmują rozmowy z personelem, inspekcję warunków działania i sprzętu oraz przegląd rejestrów, procedur pisemnych i innych odnośnych dokumentów, prowadzone w celu dokonania oceny efektów działalności środowiskowej działania będącego przedmiotem audytu i stwierdzenia, czy spełnia ono mające zastosowanie normy, przepisy lub ustalone cele i zadania środowiskowe, oraz czy wdrożony system zarządzania zobowiązaniami w odniesieniu do środowiska jest skuteczny i odpowiedni. Do ustalenia skuteczności całego systemu zarządzania wskazane jest między innymi stosowanie wyrywkowych kontroli na miejscu dotyczących zgodności z tymi kryteriami.

W procesie audytu uwzględnia się w szczególności następujące kroki:

- a) zrozumienie systemów zarządzania;
- b) ocenę mocnych i słabych stron systemów zarządzania;
- c) gromadzenie stosownych dowodów;
- d) ocenę ustaleń audytu;
- e) przygotowanie wniosków z audytu;
- f) sporządzenie raportu z ustaleń i wniosków z audytu.

C. Sporządzenie raportu z ustaleń i wniosków z audytu

Podstawowe cele pisemnego raportu z audytu są następujące:

- a) udokumentowanie zakresu audytu;
 - b) dostarczenie kierownictwu informacji na temat stanu zgodności z polityką środowiskową danej organizacji oraz postępów organizacji w dziedzinie ochrony środowiska;
 - c) dostarczenie kierownictwu informacji na temat skuteczności i rzetelności rozwiązań dotyczących monitorowania wpływu organizacji na środowisko;
 - d) w stosownych przypadkach, wskazanie potrzeby podjęcia działań naprawczych.
-

ZAŁĄCZNIK IV

SPRAWOZDAWCZOŚĆ W ZAKRESIE ŚRODOWISKA

A. Wprowadzenie

Informacje o środowisku przedstawiane są w sposób jasny i spójny w formie elektronicznej lub papierowej.

B. Deklaracja środowiskowa

Deklaracja środowiskowa zawiera co najmniej określone poniżej elementy i spełnia następujące minimalne wymogi:

- a) jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w EMAS i streszczenie dotyczące jej działalności, produktów i usług oraz jej związków ze wszelkimi organizacjami macierzystymi, w stosownych przypadkach;
- b) politykę środowiskową i krótki opis systemu zarządzania środowiskowego organizacji;
- c) opis wszystkich znaczących bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych, powodujących znaczący wpływ organizacji na środowisko, oraz wyjaśnienia dotyczące charakteru wpływu w odniesieniu do tych aspektów (załącznik I.2);
- d) opis celów i zadań środowiskowych, w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych i wpływu na środowisko;
- e) streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności środowiskowej organizacji w porównaniu z jej celami i zadaniami środowiskowymi, w odniesieniu do znaczącego wpływu organizacji na środowisko. Sprawozdawczość obejmuje główne wskaźniki i inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej określone w sekcji C;
- f) inne elementy dotyczące efektów działalności środowiskowej, w tym efektywność w świetle przepisów prawnych w odniesieniu do znaczącego wpływu na środowisko;
- g) odniesienie do mających zastosowanie wymagań prawnych dotyczących środowiska;
- h) nazwisko i numer akredytacji lub licencji weryfikatora środowiskowego oraz datę walidacji.

Uaktualniona deklaracja środowiskowa zawiera co najmniej elementy określone w lit. e)–h) i spełnia minimalne wymogi określone tych literach.

C. Główne wskaźniki i inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej

1. Wprowadzenie

Zarówno w deklaracji środowiskowej, jak i w zaktualizowanej deklaracji środowiskowej, organizacje podają główne wskaźniki, w zakresie w jakim dotyczą one bezpośrednich aspektów środowiskowych, oraz inne stosowne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej określone poniżej.

Sprawozdawczość dostarcza danych dotyczących rzeczywistego wkładu/wpływu. Jeżeli ujawnienie miałooby negatywny wpływ na poufność informacji handlowych lub przemysłowych organizacji, w przypadku gdy taką poufność przewiduje prawo krajowe lub wspólnotowe w celu ochrony uzasadnionego interesu gospodarczego, organizacja ta może indeksować te informacje w swojej sprawozdawczości, np.: poprzez ustanowienie roku bazowego (o indeksie 100), od którego podawałoby zmiany rzeczywistego wkładu/wpływu.

Wskaźniki te:

- a) przedstawiają dokładną ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji;
- b) są zrozumiałe i jednoznaczne;

- c) umożliwiają porównanie poszczególnych lat w celu dokonania oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- d) umożliwiają porównanie z, odpowiednio, sektorowymi, krajowymi lub regionalnymi punktami odniesienia;
- e) umożliwiają porównanie ze stosownymi wymaganiami prawnymi.

2. Główne wskaźniki

- a) Główne wskaźniki stosuje się do wszystkich rodzajów organizacji. Koncentrują się one na efektywności w następujących kluczowych obszarach środowiskowych:
 - (i) efektywność energetyczna;
 - (ii) efektywne wykorzystanie materiałów;
 - (iii) woda;
 - (iv) odpady;
 - (v) różnorodność biologiczna; oraz
 - (vi) emisje.

W przypadku gdy organizacja dojdzie do wniosku, że jeden lub większa liczba głównych wskaźników nie ma znaczenia dla jej znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych, organizacja może nie uwzględniać tych wskaźników w swojej sprawozdawczości. Organizacja przedstawia uzasadnienie takiej decyzji, nawiązując do swojego przeglądu środowiskowego.

- b) Każdy główny wskaźnik składa się z:
 - (i) liczby A wskazującej całkowity roczny wkład/wpływ w danym obszarze;
 - (ii) liczby B wskazującej całkowity roczny wynik organizacji; oraz
 - (iii) liczby R wskazującej stosunek A/B.

Każda organizacja podaje wszystkie 3 elementy dla każdego wskaźnika.

- c) Liczba A wskazująca całkowity roczny wkład/wpływ w danym obszarze jest podawana w następujący sposób:
 - (i) w przypadku efektywności energetycznej:
 - w odniesieniu do „całkowitego bezpośredniego zużycia energii” całkowite roczne zużycie energii wyrażone w MWh lub GJ,
 - w odniesieniu do „całkowitego zużycia energii odnawialnej” procent całkowitego rocznego zużycia energii (energii elektrycznej i ciepła) wytworzonej przez organizację z odnawialnych źródeł energii;
 - (ii) w przypadku efektywnego wykorzystania materiałów:
 - dotyczy „rocznego przepływu masy różnych używanych materiałów” (z wyjątkiem nośników energii i wody) wyrażonego w tonach;
 - (iii) w przypadku wody:
 - dotyczy „całkowitego rocznego zużycia wody” wyrażonego w m³;
 - (iv) w przypadku odpadów:
 - dotyczy „całkowitej rocznej ilości wytwarzanych odpadów” wyrażonej w tonach, z podziałem na typy,
 - dotyczy „całkowitej rocznej ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych” wyrażonej w kilogramach lub tonach;

- (v) w przypadku różnorodności biologicznej:
 - dotyczy „użytkowania ziemi” wyrażonego w m² w terenie zabudowanym;
- (vi) w przypadku emisji:
 - dotyczy „całkowitej rocznej emisji gazów cieplarnianych”, w tym przynajmniej emisji CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC i SF₆, wyrażonej w tonach ekwiwalentu CO₂;
 - dotyczy „całkowitej rocznej emisji do powietrza”, w tym przynajmniej emisji SO₂, NO_x i PM, wyrażonej w kilogramach lub tonach.

Oprócz wskaźników określonych powyżej organizacja może stosować również inne wskaźniki do wyrażenia swojego całkowitego rocznego wkładu/wpływu w danej dziedzinie.

- d) Liczba B wskazująca całkowity roczny wynik organizacji jest taka sama dla wszystkich obszarów, ale jest dostosowywana do różnych rodzajów organizacji w zależności od rodzaju ich działalności; jest ona podawana w następujący sposób:
 - (i) w przypadku organizacji z sektora produkcji (przemysłu) wskazuje całkowitą roczną wartość dodaną brutto wyrażoną w milionach EUR (mln EUR) lub całkowity roczny wynik wyrażony w tonach lub – w przypadku małych organizacji – całkowity roczny obrót bądź liczbę pracowników;
 - (ii) w przypadku organizacji z sektorów nieprodukcyjnych (administracja/usługi), odnosi się do wielkości organizacji wyrażonej w liczbie pracowników.

Oprócz wskaźników określonych powyżej organizacje mogą również stosować inne wskaźniki do wyrażenia swojego całkowitego rocznego wyniku.

3. Inne istniejące wskaźniki efektywności środowiskowej

Każda organizacja składa co roku raport na temat efektów swojej działalności środowiskowej, odnosząc się do bardziej szczegółowych aspektów środowiskowych określonych w jej deklaracji środowiskowej oraz uwzględnia sektorowe dokumenty referencyjne, o których mowa w art. 46, jeśli są dostępne.

D. Publiczna dostępność

Organizacja jest w stanie wykazać weryfikatorowi środowiskowemu, że każda osoba zainteresowana efektami działalności środowiskowej organizacji może uzyskać łatwy i swobodny dostęp do informacji wymaganych zgodnie z pkt B–D powyżej.

Organizacja zapewnia dostępność takich informacji w języku urzędowym, językach urzędowych lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, w którym organizacja jest zarejestrowana, a w stosownych przypadkach w języku urzędowym, językach urzędowych lub jednym z języków urzędowych wszystkich państw członkowskich, w których znajdują się obiekty objęte rejestracją zbiorową.

E. Odpowiedzialność na poziomie lokalnym

Organizacje zarejestrowane w systemie EMAS mogą zdecydować się na przygotowanie jednej zbiorczej deklaracji środowiskowej, obejmującej pewną liczbę różnych lokalizacji geograficznych.

W związku z tym, że celem systemu EMAS jest zapewnienie odpowiedzialności na poziomie lokalnym, organizacje zapewniają, aby znaczący wpływ każdego obiektu na środowisko był wyraźnie zidentyfikowany i zgłoszony we wspólnej deklaracji środowiskowej.

ZAŁĄCZNIK V

LOGO EMAS

1. Logo można stosować w każdym z 23 języków pod warunkiem użycia następującego sformułowania:

język bułgarski:	„Проверено управление по околна среда”
język czeski:	„Ověřený systém environmentálního řízení”
język duński:	„Verificeret miljøledelse”
język niderlandzki:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem”
język angielski:	„Verified environmental management”
język estoński:	„Tõendatud keskkonnajuhtimine”
język fiński:	„Todennettu ympäristöasioiden hallinta”
język francuski:	„Management environnemental vérifié”
język niemiecki:	„Geprüftes Umweltmanagement”
język grecki:	„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση”
język węgierski:	„Hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer”
język włoski:	„Gestione ambientale verificata”
język irlandzki:	„Bainistíocht comhshaoil fíoraithe”
język łotewski:	„Verificēta vides pārvaldība”
język litewski:	„Įvertinta aplinkosaugos vadyba”
język maltański:	„Immaniggjar Ambjentali Verifikat”
język polski:	„Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego”
język portugalski:	„Gestão ambiental verificada”
język rumuński:	„Management de mediu verificat”
język słowacki:	„Overené environmentálne manažérstvo”
język słoweński:	„Preverjen sistem ravnanja z okoljem”
język hiszpański:	„Gestión medioambiental verificada”
język szwedzki:	„Verifierat miljöledningssystem”

2. Logo używa się:

- w trzech kolorach (Pantone nr 355 Green; Pantone nr 109 Yellow; Pantone nr 286 Blue),
- w kolorze czarnym,
- w kolorze białym, lub
- w odcieniach szarości.

ZAŁĄCZNIK VI

INFORMACJE WYMAGANE DO REJESTRACJI

(informacje, które mają być podane w stosownych przypadkach)

1. ORGANIZACJA

Nazwa

Adres

Miasto

Kod pocztowy

Kraj/kraj związkowy/region/wspólnota autono-
miczna

Osoba wyznaczona do kontaktów

Telefon

Faks

E-mail

Strona internetowa

Publiczny dostęp do deklaracji środowiskowej
lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej:

a) w formie wydrukowanego dokumentu

b) w formie elektronicznej

Numer rejestracji

Data rejestracji

Data zawieszenia rejestracji

Data usunięcia rejestracji

Termin następnej deklaracji środowiskowej

Termin następnej zaktualizowanej deklaracji
środowiskowej

Wniosek o odstępstwo zgodnie z art. 7
TAK – NIE

Kod rodzaju działalności według NACE

Liczba zatrudnionych

Obrót lub roczny bilans

2. OBIEKT

Nazwa

Adres

Kod pocztowy

Miasto

Kraj/kraj związkowy/region/wspólnota
autonomiczna

Osoba wyznaczona do kontaktów

Telefon

Faks

E-mail

Strona internetowa

Publiczny dostęp do deklaracji środowiskowej
lub zaktualizowanej deklaracji środowiskowej:

- a) w formie wydrukowanego dokumentu
- b) w formie elektronicznej

Numer rejestracji

Data rejestracji

Data zawieszenia rejestracji

Data usunięcia rejestracji

Termin następnej deklaracji środowiskowej

Termin następnej zaktualizowanej deklaracji
środowiskowej

Wniosek o odstępstwo zgodnie z art. 7 TAK –
NIE

Kod rodzaju działalności według NACE

Liczba zatrudnionych

Obrót lub roczny bilans

3. WERYFIKATOR ŚRODOWISKOWY

Nazwisko weryfikatora środowiskowego

Adres

Kod pocztowy

Miasto

Kraj/kraj związkowy/region/wspólnota autono-
miczna

Telefon

Faks

E-mail

Numer akredytacji lub licencji

Zakres akredytacji lub licencji (kody NACE)

Jednostka akredytująca lub licencjonująca

Sporządzono w ... dnia .../.../20 r.

Podpis przedstawiciela organizacji

ZAŁĄCZNIK VII

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

..... (nazwisko),

o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS

akredytowany(-a) lub licencjonowany(-a) w odniesieniu do zakresu (kod NACE)

oświadcza, że przeprowadził(-a) weryfikację, czy obiekt(-y) lub cała organizacja, o których mowa w deklaracji środowiskowej/uaktualnionej deklaracji środowiskowej (*) organizacji (nazwa)

o numerze rejestracji (jeśli jest dostępny)

spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009,
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymogami prawnymi dotyczącymi środowiska,
- dane i informacje zawarte w deklaracji środowiskowej/zaktualizowanej deklaracji środowiskowej (*) organizacji/obiektu (*) dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji/obiektu (*) w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Sporządzono w ... dnia .../.../20.. r.

Podpis

.....
(*) niepotrzebne skreślić.

ZAŁĄCZNIK VIII

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 761/2001	Niniejsze rozporządzenie
art. 1 ust. 1	art. 1
art. 1 ust. 2 lit. a)	—
art. 1 ust. 2 lit. b)	—
art. 1 ust. 2 lit. c)	—
art. 1 ust. 2 lit. d)	—
art. 2 lit. a)	art. 2 ust. 1
art. 2 lit. b)	—
art. 2 lit. c)	art. 2 ust. 2
art. 2 lit. d)	—
art. 2 lit. e)	art. 2 ust. 9
art. 2 lit. f)	art. 2 ust. 4
art. 2 lit. g)	art. 2 ust. 8
art. 2 lit. h)	art. 2 ust. 10
art. 2 lit. i)	art. 2 ust. 11
art. 2 lit. j)	art. 2 ust. 12
art. 2 lit. k)	art. 2 ust. 13
art. 2 lit. l)	art. 2 ust. 16
art. 2 lit. l) ppkt (i)	—
art. 2 lit. l) ppkt (ii)	—
art. 2 lit. m)	—
art. 2 lit. n)	art. 2 ust. 17
art. 2 lit. o)	art. 2 ust. 18
art. 2 lit. p)	—
art. 2 lit. q)	art. 2 ust. 20
art. 2 lit. r)	—
art. 2 lit. s) akapit pierwszy	art. 2 ust. 21
art. 2 lit. s) akapit drugi	—
art. 2 lit. t)	art. 2 ust. 22
art. 2 lit. u)	—
art. 3 ust. 1	—
art. 3 ust. 2 lit. a) akapit pierwszy	art. 4 ust. 1 lit. a) i b)
art. 3 ust. 2 lit. a) akapit drugi	art. 4 ust. 3
art. 3 ust. 2 lit. b)	art. 4 ust. 1 lit. c)
art. 3 ust. 2 lit. c)	art. 4 ust. 1 lit. d)
art. 3 ust. 2 lit. d)	art. 4 ust. 5
art. 3 ust. 2 lit. e)	art. 5 ust. 2 akapit pierwszy; art. 6 ust. 3
art. 3 ust. 3 lit. a)	art. 6 ust. 1 lit. a)
art. 3 ust. 3 lit. b) zdanie pierwsze	art. 6 ust. 1 lit. b) i c)
art. 3 ust. 3 lit. b) zdanie drugie	art. 7 ust. 1
art. 4 ust. 1	—
art. 4 ust. 2	art. 51 ust. 2
art. 4 ust. 3	—
art. 4 ust. 4	—

Rozporządzenie (WE) nr 761/2001	Niniejsze rozporządzenie
art. 4 ust. 5 zdanie pierwsze	art. 25 ust. 10 akapit pierwszy
art. 4 ust. 5 zdanie drugie	art. 25 ust. 10 akapit drugi zdanie drugie
art. 4 ust. 6	art. 41
art. 4 ust. 7	—
art. 4 ust. 8 akapit pierwszy	art. 30 ust. 1
art. 4 ust. 8 akapit drugi	art. 30 ust. 3 i 5
art. 4 ust. 8 akapit trzeci zdanie pierwsze i drugie	art. 31 ust. 1
art. 4 ust. 8 akapit trzeci zdanie ostatnie	art. 31 ust. 2
art. 5 ust. 1	art. 11 ust. 1 akapit pierwszy
art. 5 ust. 2	art. 11 ust. 3
art. 5 ust. 3 zdanie pierwsze	art. 12 ust. 1
art. 5 ust. 3 zdanie drugie tiret pierwsze	art. 12 ust. 1 lit. a)
art. 5 ust. 3 zdanie drugie tiret drugie	art. 12 ust. 1 lit. b)
art. 5 ust. 4	art. 11 ust. 1 akapit drugi i trzeci
art. 5 ust. 5 zdanie pierwsze	art. 16 ust. 1
art. 5 ust. 5 zdanie drugie	art. 16 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 5 ust. 5 zdanie trzecie	art. 17 ust. 1
art. 5 ust. 5 zdanie czwarte	art. 16 ust. 3 akapit drugi oraz art. 16 ust. 4 akapit drugi
art. 6 ust. 1	art. 13 ust. 1
art. 6 ust. 1 tiret pierwsze	art. 13 ust. 2 lit. a) i art. 5 ust. 2 lit. a)
art. 6 ust. 1 tiret drugie	art. 13 ust. 2 lit. a) i art. 5 ust. 2 lit. c)
art. 6 ust. 1 tiret trzecie	art. 13 ust. 2 lit. f) i art. 5 ust. 2 lit. d)
art. 6 ust. 1 tiret czwarte	art. 13 ust. 2 lit. c)
art. 6 ust. 1 akapit drugi	art. 13 ust. 2 zdanie pierwsze
art. 6 ust. 2	art. 15 ust. 3
art. 6 ust. 3 tiret pierwsze	art. 15 ust. 3 lit. a)
art. 6 ust. 3 tiret drugie	art. 15 ust. 3 lit. b)
art. 6 ust. 3 tiret trzecie	—
art. 6 ust. 3 zdanie ostatnie	art. 15 ust. 8
art. 6 ust. 4 akapit pierwszy	art. 15 ust. 2
art. 6 ust. 4 akapit drugi	art. 15 ust. 4
art. 6 ust. 5 zdanie pierwsze	art. 15 ust. 6
art. 6 ust. 5 zdanie drugie	art. 15 ust. 8 i 9
art. 6 ust. 6	art. 15 ust. 10
art. 7 ust. 1	art. 28 ust. 8
art. 7 ust. 2 zdanie pierwsze	art. 12 ust. 2
art. 7 ust. 2 zdanie drugie	art. 12 ust. 3
art. 7 ust. 3	art. 42 ust. 2 lit. a)
art. 8 ust. 1 zdanie pierwsze	art. 10 ust. 1
art. 8 ust. 1 zdanie drugie	art. 10 ust. 2
art. 8 ust. 2	—
art. 8 ust. 3 akapit pierwszy	art. 10 ust. 4
art. 8 ust. 3 akapit drugi	—
art. 9 ust. 1 zdanie wprowadzające	art. 4 ust. 3

Rozporządzenie (WE) nr 761/2001	Niniejsze rozporządzenie
art. 9 ust. 1 lit. a)	art. 45 ust. 4
art. 9 ust. 1 lit. b)	art. 45 ust. 4
art. 9 ust. 1 akapit drugi	art. 45 ust. 5
art. 9 ust. 2	—
art. 10 ust. 1	—
art. 10 ust. 2 akapit pierwszy	art. 38 ust. 1 i 2
art. 10 ust. 2 akapit drugi zdanie pierwsze	art. 41
art. 10 ust. 2 akapit drugi zdanie drugie	art. 47
art. 11 ust. 1 akapit pierwszy	art. 36
art. 11 ust. 1 tiret pierwsze	art. 36 lit. a)
art. 11 ust. 1 tiret drugie	art. 36 lit. c)
art. 11 ust. 1 tiret trzecie	art. 36 lit. b)
art. 11 ust. 1 akapit drugi zdanie pierwsze	art. 37 ust. 1
art. 11 ust. 1 akapit drugi zdanie drugie	—
art. 11 ust. 1 akapit drugi zdanie trzecie	art. 37 ust. 2
art. 11 ust. 1 akapit drugi zdanie czwarte	art. 37 ust. 3
art. 11 ust. 2	art. 43 ust. 2
art. 11 ust. 3 zdanie pierwsze	art. 41 ust. 2
art. 11 ust. 3 zdanie drugie	art. 47
art. 12 ust. 1 lit. a)	—
art. 12 ust. 1 lit. b)	art. 35 ust. 1
art. 12 ust. 1 akapit drugi	—
art. 12 ust. 2	art. 41 ust. 2
art. 12 ust. 3	—
art. 13	art. 40 ust. 1
art. 14 ust. 1	art. 49 ust. 1
art. 14 ust. 2	—
art. 14 ust. 3	—
art. 15 ust. 1	art. 50
art. 15 ust. 2	art. 48
art. 15 ust. 3	—
art. 16 ust. 1	art. 39 ust. 1
art. 16 ust. 2	art. 42 ust. 2
art. 17 ust. 1	—
art. 17 ust. 2, 3 i 4	art. 51 ust. 2
art. 17 ust. 5	—
art. 18	art. 52